

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

VALSTYBES Departamente
Washington, įvyko permaina galinti turėti įtakos Lietuvos laisvės klausimui. Iš pareigų pasitraukė Valstybės Sekretoriaus padėjėjas Sumner Welles, liberališkų pažiūrų žmogus. Jį kai kurie Amerikoniai skaitė dideliu Sovietijos draugu, bet Lietuviai atsimena, tai jis, kada Sovietija "rinkimais" prijungė Lietuvą prie Maskvos, visą tą darbą pavadino "suktais budais" padaryta "plėšikiška akcija".

Visi pripažįsta kad Amerikos užsienio politikai diriguoją pats Prezidentas Roosevelt. O jis visai neseniai dar sykį pakartojo kad pasaulis turi ginti ir branginti mažųjų tautų laisvę ir vykdyti Atlanto Charterio dėsnius. Jei Welles, budamas Sovietijai prielankus, gana smarkiais žodžiais Rusų agresingą elgesį Lietuvoje pasmerkė, galima tikėti kad ir jo įpėdinis tės Amerikos principinę politinę liniją, kuri nepripažįsta smurto padarytų pakeitimų valstybių padare.

ANTRO FRONTO įkūriai reikalaujantieji politiniai zirkai pradeda susilaukti tinkamo atsako Amerikonų spaudoje. Bolševikų draugai meta negražią mintį, buk tas ką Anglai ir Amerikoniai kare iškiam atliko esą "niekai". Tik antiras frontas būtų tinkamas įrodymas jog Maskvai tikrai nerima pagelbėti. Amerikoniška spauda į tai atsakė kad Amerikonams ir Anglams nėra ko rausti del savo karo vedimo. Jie galingi juroje ir ore. Toms kryptims jie savo galią daugiausia ir vartoja. Vokietijos laivai nuo jūrų nušluoti, submarinai pažaboti. Vokietijos miestai iš oro smarkiausiai bombarduojami ir Vokiečiai negali atsiginti, nors nuo Rusų fronto atitraukė didelius skaičius lėktuvų.

Vokiečiai stiprūs sausžemyje. Čia stiprūs ir Rusai. Tokiu budu, Rusų vyriausia pareiga yra Vokiečius sausžemio fronte dilinti. Kada Amerikonai, kurie taip pat gali sutelkti galingą sausžemio armiją, pasiroš, tada, kaip Churchill teisingai pabrėžė, bus Vokiečiai duota galutinas smugis.

Prie to, Rusai neturi teisės antro fronto neatidarymo prikaisti, kol netars savo aikšaus ir tvirto žodžio apie savo vaidmenį Amerikos kare su Japonais.

PITTSBURGHO Konferencija yra gražus įrodymas pagrindinio Amerikos Lietuvių visuomenės patriotingumo ir noro už Lietuvos laisvę dirbti. Bet ta konferencija buvo ir skaudi žandinė mūsų srovų vadams (katalikams ir socialistams), kurie, sunėrę koalicines rankes Amerikos Lietuvių Taryboje, per du metus kaip gervės giedros laukė, nieko nedirdami. Veikėjai kolonijose organizavo Lietuvai Gelbėti ir kitokius komitetus, smarkiai dirbo sukelti kuodidžiausią paramą Amerikos karo pastangoms, ragino "viršunes" dirbti, bet tos viršunės neturėjo laiko: jos dirbo niekindamos Lietuvos Prezidentą. Tokiu budu, dar ir šiandien neturime gyvo informacinio žurnalo Angliška kalba, nėra bendro fondo darbams finansuoti, praleista pasimatymai ir pasikalbėjimai su įžymiais Rusijon važiavusiais Amerikonais ir su Čekoslovakijos prezidentu Benešu.

Mūsų patriotingai visuomenės

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

ly National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 37

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO RUGS-SEPT. 10, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

Italija Pasidavė Besalyginiai

ITALIJAI VALDYTI PASKIRTAS AMERIKIETIS ADMINISTRATORIUS

Anglų įiegu veržimasis į Italiją iš Sicilijos prasidėjo Rugsėjo 3, ir į kelintą dieną, Rugsėjo 8, jau paskelbta pasauliui kad Italija sutiko pasiduoti, baigti kariavus.

Italijon įsiveržimą pradėjo Britų Aštuntoji armija, kuomet kitos armijos laukė savo žygių sulyg nustatyto plano toliau.

Derybos su Italijos vyriausybe del pasidavimo ėjo visą laiką, ir jau buvo pasirašyta karo paliaubos tuo laiku kai Britai veržėsi į pačią Italiją.

Italijon taipgi įžygiavo Amerikos ir Kanados armijų daliniai, nes gali reikėti dar susikauti su Vokiečiais.

Paliaubas su Italija sutarė Alijantų įiegu vadas Amerikietis Gen. Eisenhower. Salygos — visiškai pasidavimas, be jokių išlygų.

Kitos visos sutartys eis savu keliu, per valdžias.

Suv. Valstijų, Britanijos ir Rusų vyriausybės užtvirtino Gen. Eisenhowero padarytas sąlygas su Italijos Maršalu Badoglio, kuris užėmė Mussolinio vietą.

Vokiečiai šiuo įvykiu labai susigraužė, pradėjo rekti į Italus, "Jūs išdavikai, išdavėte mus!"

Italija įstojo į šį karą Vokiečių pusėje 9 mėnesiai po to kai Hitleris jau kariavo, Birželio 10, 1940.

Britams esant užimtiems su Vokiečiais, Italai pasinaudodami proga pradėjo užkariauti Afriką, iki pagaliaus pereitą Lapkričio mėnesį Amerikos ir Britų armijos įsiveržusios šiaurės Afrikon įvykdė tai ko dabar sulaukėme.

Italijoje žmonės džiaugėsi karo paliaubomis neapsakomu šėlimu. Amerika ten siųs dikėiai maisto.

Po Italijos jau seks Balkanų šalių išlaisvinimas — jos pačios drąsiai ir noriai gelbės alijantams nazių atsikratyti.

Italijos civilinių valdytojų paskirtas Calvin Baldwin, biznio žmogus iš Virginija valstijos.

nei ir jos kilniems geriems norams tenka sudėti kuodidžiausią pagarbą. Bet sykiu reikia ir pasakyti kad ji bus vėl skaudžiai apvilta, nes pasitikėjo tai pačiai nesumanių, nepaslankių, srovine dvasia prarugusių grašiagaudų grupei.

TREČIA AMERIKOS KARO Paskola, kaip Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdybos laiku išleistas gražus ir tikslus pareiškimas sako, privalo rasti kiekvieno Lietuvos širdyje didžiausį pritarimą. Iš visų Susivienijusių Tautų tik Amerika nuosirdžiai, iš principo, remia Lietuvos politinę laisvę.

APSUPO 20,000 JAPONŲ

Pacifiko salose, alijantų įiegos įtemptai su geromis pasekmėmis veikia Japonų naikinime. Kasdien atlieka naujus užpuolimus daugybėje salų įrengtus Japonų punktus.

Naujoj Guinejoj, Amerikiečiai parašutinininkai nukirto susisiekimą 20,000 Japonų Lae ir Samamaua srije. Užimta Japonų įrengtos lėktuvų aikštės.

Marcus saloje Amerikos karo laivynas išgriovė apie 80 nuos. visų ten Japonų padarytų karinių įrengimų.

AMERIKA LAIMĖS

Gen. Marshall, U. S. Armijos štabo viršininkas, pareiškė jog Amerika karą laimės, nors aiškiai dar nežinoma kada.

Jis savo raporte praneša jog armija du mėnesiai laiko atgal turėjo jau 7 milijonus vyrų, 521,000 karių ir 65,000 moteriškų.

RUSAI ATSIĖMĖ STALINO

Raudonoji armija atsiėmė iš Vokiečių miestą Stalino ir tuomi atgavo turtinę geležinį ir anglis Doneco upės slėnį. Rusai žygiuoja linkui Dniepro alkunės, į Dniepropetrovską.

Rusai pastaru laiku pranešinėja apie miestų ir miestelių atsiėmimą šimtais — tiek miestų visai ten nėra, bet tai paprastas bolševikų padauginimas, Amerikiečių mulkinimui.

Vokiečiai sako pasitraukimas iš Stalino esąs padarytas sutrumpinimui linijos.

Mirė. Washington, D. C. Čia mirė žymus tarptautinis mokslininkas antropologas ir kuratorius Dr. A. Hrdlicka. Jis buvo Boheimų kilmės, 74 m. amžiaus.

Karo Vadai Planuoja Priešų Užpuolimus

Amerikos ir Britanijos karo štabų viršininkai, dalyvavę Quebec'o konferencijoje, apdirba karo veiksmų planus. Po tos konferencijos buvo paskelbta kad militaristų vadų svarstymai buvo daugiausia apie karą prieš Japoniją.

KAD ŠI VĖLIAVA IŠKILMINGAI IR GARBINGAI PLEVESUOTŲ!

3RD WAR LOAN DRIVE FOR INVASION

Lietuviai! Pirkit Trečios Karo Paskolos Bonds — tuomi užtikrinsit greitesnį karo baigimą — Amerikai Gerovė — ir Lietuvai Laisvė!

GAUSIM DAUGIAU MĖSOS

Karo Maisto administracija praneša paluosavimą daugiau mėsos civiliniams gyventojams. Bėgyje sekančių dviejų mėnesių gyvulių skerdimas maistui leidžiamas be apribojimo.

Ir toliau 45 nuos. tam tikros jautienos bus naudojama kariuomenei, kitos visos mėsos bus lengviau gaunamos šiaip žmonėms.

VOKIETIJOS bombardavimas iš oro tesiamas kas naktį visu smarkumu. Vokiečiai nežino kur katra naktį jie bus užatakuoti. Bombarduojama Belgijos ir Prancūzijos miestai kur Vokiečiai naudoja savo reikalus dirbtuves.

50 SUDEGĖ. Houston, Texas. — Gaisrui sunaikinus seną medinį viešbutį, ugnyje žuvo 50 jame buvusių svečių.

SIŪSKIT KALĖDŲ DOVANAS DABAR

Amerikos karo vyresnybė pataria dabar siųsti Kalėdų dovanus savo vaikams ir mylimiems kurie tarnauja užjuriuose. Taip darant dovanų pristatymas Kalėdoms užtikrinamas. Siuntiniai bus priimami tik apriboto didumo.

SAKO, RUSAI TAIKYSIS SU NAZIAIS

Rašytojas Simms tikrina kad Vokiečiai gal but pralaimės Hitlerį, kaip padarė Italai su Mussoliniu. Bet Simms daro ir kitą pranešimą: šiais metais bent kada iki Kalėdų Vokiečiai gali padaryti taiką su Rusija.

Maskvos pasiulyta Vokiečiams sąlyga Liepos mėnesį — atsikratyti Hitlerio ir taikytis su Rusija gal sumaišys Vokiečius ir jie panorės taikos.

TIKISI PASIMATYS SU STALINU

Churchillui pasilikus Amerikoje ilgesnį laiką, matyt vesta pasitarimai su Sovietų vyriausybe del suruošimo Roosevelt, Stalino ir Churchillio bendros konferencijos apkalbėjimui svarbių karo ir pokarinių klausimų.

Ar tas jų susitikimas virs galimybė paaiškės visai trumpu laiku.

Amerikos valdžia pritaria po karo nustatyti kokį laikotarpį šalims "atvesti" pirm negu bus daroma galutinai taikos nuostatai.

UŽMUŠTA 80 ŽMONIŲ

Philadelphia. — Rugsėjo 6, pačiame mieste prie užsisukimo nuvirto nuo bėgių keli pasažieriniai vagonai ir tame susimušime užmušta apie 80 žmonių, keli šimtai sužeista. Traukinys vežė žmones iš Washingtono į New Yorką.

Prie Canastota, N. Y., ištiko kita traukinio nelaimė, sprogo 20th Century Limited greitojo traukinio inžinas, užmušta trys lokomotivo valdytojai, bet iš 173 pasažierių nenukentėjo nei vienas.

SUOMIJOJE, kaip praneša, plačiai ir atvirai kalbama už paskirą taiką, atsimetus nuo Vokiečių.

Suomijos seimas nutarė reikalauti kad valdžia imtųsi ištirinti galimybę pasiskirti taikai.

Žydų žioplumas. Žydų Reikalų Institutas, mato mai vadovaujamas tokių "galvočių" kaip Lietuviški Pakštai, Griniai ir tt., pareiškime apie Europoje išžudymą ir nukentėjimą į 5,300,000 Žydų, su džiaugsmu pažymi jog "1,800,000 Žydų buvo išgelbėta iš kėlimu jų į Sovietų Unijos gilumą".

Roosevelt Tikriausia Kandidatuos

Visi spėjimai nusako kad 1944 metų prezidento rinkimuose kandidatu iš Demokratų partijos bus Roosevelt, o prieš jį iš Republikonų bus Willkie, arba Bricker arba Dewey. Ties tuo tarpu yra stipriausi Republikonų kandidatai.

DIRVA (THE FIELD)

Published every Friday in Cleveland by the

LITHUANIAN WEEKLY

Ohio Lithuanian Publishing Co.

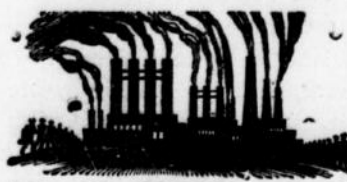
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance

In the United States \$2.00

In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

DARBAI

IR DARBININKŲ ŽINIOS

Chicago. — Čia Federalis teismas tardo apkaltinimą asmenų surištų su statymu Sunflower karinės išdirbystės prie Eudora, Kansas, kur sakoma buvo valdžia apgauta ant 30 milijonų dolarių. Valdžia tai dirbtuvei išstatyti išmokėjo \$103,000,000, ir paaiškėjo kad 30 milijonų dolarių buvo išimta iš valdžios pervirš.

Tokių pasinaudojimų iš Amerikoniškų pelnagaudų galima tikėtis. Kiti taipgi prisilupa, bet savo vagystes moka paslėpti.

Per Liepos mėnesį šioje šalyje darbininkams įvairiuose darbuose algomis išmokėta \$8,413,000,000 — net \$1,700,000,000 daugiau negu tą mėnesį pereiniais metais.

Bellefontaine, Ohio. — Rugsėjo 4 ištiko gaisras New York Central geležinkelio dirbtuvėje, nuostolių padaryta už 5 milijonus dolarių. Sunaikinta 23 lokomotivai ir daug kitko.

Mercer, Pa. — Šios apskrities 220 angliakasių buvo sustreikavę del nesuipratimo už darbininkams atostogoms skirtus pinigus. Turėjo gauti po \$50 tokių pinigų, bet kompanijos mokėjo tik po \$20.

Uniontown, Pa. — Angliakasiai, kurie per kelis pastarus mėnesius gaisavo laiką streikavimais, dirbo dabar per Labor Day šventę, iškasdami 100,000 tonų anglies. Dirbo apie 20,000 darbininkų visose Fayette apskrityse angliakasyklose tą šventadienį.

Buenos Aires, Argentina. — Audimo industrijos darbininkams Argentinoje algos nuo pereineto meto pakelta 26 nuos. daugiau.

S. Valstijos atmetė Argentinos prašymą duoti jai lėktuvų, ginklų ir kitų karo reikmenų kad ji galėtų palaikyti Pietų Amerikoje militariską "lygsvarą". Argentina kaltinama atsisukimu prieš kitas savo kaimynines respublikas; ji palaiko ryšius su ašimi, leidžia ten veikti nazių ir Japonų šnipams ir nepripažįja prie kitu Amerikos valstybių vieninko apsigynimo.

Bulgarijos karalių, kaip paskutiniai pranešimai sako, peršovė vienas darbininkas netoli sostinės Sofijos, kuomet karalius traukiniu važiavo pro priemiesčio stotį. Jo mirtį užslėpė valdžios nariai dvi dienas, bijant kad šalyje nekiltų suirutė. Tuo tarpu parengta pusiau diktatoriška valdžia šaliai tvarkyti, tik vėliau paskelbta apie karaliaus nužudymą.

Tegul meilė Lietuvos

Dega mūsų širdyse!

Tautiškumas, Katalikiškumas ir Laisvė

Tautiškumui su Tikyba Kovoti Nereikalinga

Amerikos Lietuvių (Rugpj. 14 laida) p. S. Bugnaitis gvil-dena laisvės, katalikiškumo ir tautybės santykius. Jo straipsnis nuosirdus ir įdomus, tik vienur-kitur jis, man rodosi, klysta. Kai kurias jo klaidas čia parodysiu.

P. Bugnaitis teigia kad kalba esanti vienintelis pažymys rodąs kuriai tautai žmogus priklauso. Argi tikrai taip yra? Amerikiečiai (U. S. A.) ir Airiai daugumas kalba Angliškai, bet jie nelaikė save Angliais. Žydai yra pasisavinę kalbą tų tautų kurių tarpe gyvena, ir vis dėlto laiko save žydais. Dar gilioje senovėje, pasiklidę Viduržemio jūros pakrantėmis, kai susirinko Jeruzalėn, negalėjo susikalbėti, nes nebemokėjo savo tėvų, Hebrajų, kalbos. Tik Dvasia Šventoji, kaip pasakytą Apaštalų Darbuose, liežuvį pavidalu juos apšvietė, ir tie žydai krikščionys prabilo visiems to susirinkimo dalyviams prieinama kalba.

Devyniolikto amžiaus pradžioje čekai patriotai, kaip Palackis rašė veikalus savo tautiečiams Vokiškai, turbūt dėl to kad tie nemokėjo Čekiškai. Ir Lietuviai, kaip poetas Mickėvičius, Kondratavičius, Norbutas rašė Lenkiškai Lietuvos bajorams, namie vartojusiems Lenkų kalbą. Visose Pietų ir Vidurio Amerikos respublikose, išskyrus Braziliją, žmonės kalba ir rašo Ispaniškai, bet jų niekas nesklia prie Ispanų tautos.

Daug dar pavyzdžių galima būtų nurodyti, bet užteks ir tų kad įsitikintume jog kalba nėra vienintelis tautybės pažymys. Tautybės pažymių, vidinių ir išorinių yra daug. Jų tarpe kalba, žinoma, yra pati svarbiausia, ypač šiuo metu. Kas yra tauta, — į tą klausimą atsako jos skirtinga istorija, jos susipratimas ir sąmonė: bendra kilmė, bendra praeitis, įpročiai, kartais dargi tikėjimas.

Vilniaus, ypatinai Gardino, kraštas, Lenkų kunigų ir su lenkėjusių bajorų dėka, prarado Lietuvių kalbą, tačiau nusimano kad jų "backi" (tėvai, protėviai) kalbėję Lietuviškai ir dėlto jie griebsi mokyti Lietuvių kalbos. Kas taip juos paveikė? Lietuvos praeitis ir gyventojų kilmės bendrumas. Lietuvių atgimimo procesas ejo tais pačiais keliais kaip Čekų ir kitų Balkanų Slavų. Į kurią tautą žmogus jaučiasi priklausąs — galiausia sprendžia jo susipratimas. Atsitinka kad koks užsišpyrėlis, nutautėlis staiga atbunda ir pamilsta tautą kurios buvo atsižadėjęs.

Manau, p. Bugnaitis taip pat klysta tvirtindamas jog tautiškumas turi nusilenkti katalikiškumui. Kam čia lankstytis vienam prieš kitą? Tokio lankstymosi dargi šventasis Tėvas nereikalauja. Jis tariasi su tautomis kaip lygus su lygiu, konkordatais derina katalikų bažnyčios reikalus su tautos reikalais. Ir žodis konkordatas Lotyniškai reiškia ne nusileidimą, o suderinimą, sandorą. Išeina kad p. Bugnaitis tarytum katalikiškumui už pačią popiežių. Pagal jį, tautiškumas ir katalikiškumas yra priešiniai, kurie saiksto vienas kitą pavergti. Jei taip būtų tai kur ta laisvė del kurios jis džiuguoją?

Toliau p. Bugnaitis nejučiomis nusižengia teisingumui, nors už jį pasisako smarkiai stoja. Jis sako kad tautininkai paniekino katalikiškumą

principus, kad jų asmens malonumai viršija pasiaukojimo dvasią, ir tt. Žinoma, yra ir tokių tautininkų. Bet ar nėra tokių pat katalikų? Noromis-nenoromis čia atsime nu Evangelijos žodžius: Mato krikščil artimo akyje, o savo akyje neregi rasto.

Kad katalikai kunigai Amerikoje rupinasi mokyklomis katalikams vaikams tai reikia už tai juos pagirti ir jiems padėti. Jie per tas mokyklas sustiprina mūsų jaunimo tikėjimą ir Lietuviškumą. Tai kam skyrium tautininkams steigti mokyklas? Jie turi parapijų įsteigtas aukomis palaikyti, ir daugelis palaiko. Greta steigti tautininkų mokyklas reikėtų skaldyti jam įsteigtasias.

Bet pavartę Lietuvos istorijos lapus rasime ir nepagirtino katalikų kunigų darbo. Per kelis šimtus metų jie platino Lietuvoje ne Dievo, o Lenkų karalystę; nutarino Lietuvius ir daug skriaudos padarė mūsų tautai. P. Bugnaitiui pasirodys gal kad tai niekis, nes jo supratimu "Tautiškumas" — kalba yra tiktai kaip uniforma, kuri parodo kokias žmonių grupeitautai žmogus priklauso". Jei tai būtų teisybė tai kodel katalikų kunigų buvo brukama Lietuviams Lenkų uniforma? Turbut dėl to kad kalbos reikšmė tautai yra daug daugiau negu uniforma. Kalba yra ne tik uniforma bet ir labai brangus turinys. Kalboje pasireiškia menas — poezija ir proza, — religija ir mokslas, pasireiškia žmogus ir jo asmenybė, pasireiškia tautos savybės, savotiškai pasireiškia tie patys religijos principai, kuriuos sakosi p. Bugnaitis už viską daugiau branginas. Tat Vysk. Giedraitis, Kanauninkas Dauška, Kunigas Širvydas ir kiti šviesieji 16-to ir 17-to šimtmečio Lietuviai, žadinę bajorus vertinti Lietuvių kalbą, buvo ne uniformos dėvėtojai, o už kilnius kalbos-tautiškumo principus kovotojai.

Amerikos partiniai katalikai draugauja su socialistais, peikia-smierkia buvusią Lietuvos tautininkų valdžią. Taip darant jie apsilenkia su katalikų tikėjimo principais. Tautininkų vadovaujama valdžia sutvarkė Lietuvos santykius su šv. Sostu, sudarė su juo konkordatą, padėjo valstybės išdoto lešomis atsikurti per I Pasaulinį karą sugriautoms bažnyčioms, gausingai šelpė katalikų labdaros ir švietimo organizacijas, mokyklas, dvasines seminarijas, mokėjo dvasinei vyresnybei ir kunigams algas, įstatymais apsaugojo privolomą tikybos dėstymą mokyklose, ir tt.

Nežiurint tokio tautininkų palankumo Katalikų Bažnyčiai, partiniai katalikai čia ir Lietuvoje dedasi su socialistais, skelbiančiais tikėjimą nereikalingu dalyku, reikalaujančiais jį išmesti iš mokyklų, reikalaujančiais atskirti bažnyčią nuo valstybės, t. y. atsiskirti nuo konkordato su šv. Sostu.

Kuo išaiškinti tokią partinių katalikų politiką? Vien tuo kad jiems nerupi katalikų teisingumo principai, kad jiems rupi žemės karalystė ir žemės turtai. Kai vieni negalėjo nieko padaryti sustiprėjusiems Lietuvos tautininkams, susidėjo prieš juos socialistais.

Jurgis K. Rudaitis.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų — iškiet laiška \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

Mūsų Pareiga Liko Išlaikyti Lietuvos Atstovybę ir B. K. Balutį Londone

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGOS ATSIŠAUKIMAS !
LIETUVIŲ VISUOMENĖ

Quebek'o konferencijoje, kaip spauda praneša, Prez. Roosevelt ir Kanados premjeras King pertikrino Britų premjerą Churchill kad jis palenktų Britanijos politiką linkui Atlanto Čarterio dėsniui. Prezidentas Roosevelt taipgi, Rugpjūčio 14 d., dviejų metų sukaktuvėse nuo Atlanto Čarterio paskelbimo, pakartojo kad tas Čarteris bus vykdomas.

Toliau, Roosevelt ir Churchill pasirijo pertikrinti ir Sovietų diktatorių Staliną kad ir jis turės suprasti ir laikytis Atlanto Čarterio, už kurį United Nations kariauja. Atlanto Čarteris pažadėjo, tarp kita ko, atsteigti mažas ir dideles valstybes kaip jos buvusios, kurioms laisvė ir nepriklausomybė tapo laikinai priešų paveržta.

Tas mums pasako kad Lietuvos Nepriklausomybės reikalas pagerėjo ir darosi tikresnis. Nežiurint Sovietų ir kitų žaidimo su kitų tautų laisve, Prezidentas Roosevelt priminė tiems žaidėjams kad Amerika stovi už savo pažadus duotus pavergtoms tautoms.

TODEL TAI, mes Amerikos Lietuviai dabar privalome su didesne energija stoti į darbą už Lietuvos Nepriklausomybę!

Stokime visi į eilę paremti Lietuvos Atstovybę ir jos Ministrį B. K. Balutį, kad jisai galėtų nesutrukdomas stovėti Lietuvos reikalų sargyboje tame pasaulinėse diplomatijos centre.

Kaip yra numatyta, Londono Atstovybės išlaikymui reikalinga po apie \$500 mėnesiui. Tuos pinigus privalome sudėti mes Amerikos Lietuviai. Tai reikšia apie \$5000-\$6000 metuose.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro valdyba paskyrė ir siunčia jau pirmus \$500 ponui Balučiui į Londoną.

Detroito patriotų būrelis Rugpjūčio 29 sueigoje sudėjo tam tikslui \$135.00. Yra jau iš ankščiau prisiusta LVS Centran keletas penkinii ir dešimtinii p. Balučio darbai paremti.

Taip pat LVS valdyba nutarė kreiptis į Lietuvių Tautinį Šelpimo Fondą kad tas skirtų nuo savęs \$500. Tokiu būdu porai mėnesių Londono Atstovybės išlaikymas užtikrintas.

Bet reikalinga daugiau aukų. Mes pasitikime kad visi geri Lietuviai prijaus šiam svarbiam reikalui.

Siųskit savo aukas — Dolarinę, Penkinę ar tam panašiai, — į Lietuvai Vaduoti Sąjungos išdą pažymint kad tai auka Lietuvos Atstovybei Londone palaikyti.

Šiuo pat kartu primename kad dar galima užsisakyti sau Dr. Norem'o knyga "TIMELESS LITHUANIA", prisiunciant \$5 ar daugiau, žiurint kiek kas knygų pageidauja.

Toliau, kadangi Lietuvai Vaduoti Sąjunga turi savo operavimui tam tikrų išlaidų, pridėkit su savo aukomis po dolarį-kitą bendrems LVS. reikalams.

Pinigus siųskit laiška. Adresuokit sekančiai:

LVS CENTRAS, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

SVARBI PASTABA: REMKIT U. S. TREČIĄ KARO PASKOLĄ, PIRKIT BONDS! Lietuvos reikalams skirti dolarį-kitą, duokit Amerikos karo laimėjimui šimtus ir tukstančius dolarius. Atminkit: Amerikos Laimėjimas Karo Reiškia Užtikrinimą Lietuvai Nepriklausomybės Atsteigimo.

AUKOS NOREM'O KNYGAI "TIMELESS LITHUANIA"

Nauji Užsisakymai Knygos

Gauta vėl naujų užsakymų knygai "Timeless Lithuania", kuri baigiama spausdinti. Sekantieji iš paskirų kolonijų prisiunciant savo užsisakymus: E. Makarevičiūtė, Waterbury, Conn. \$5.00

J. Zilevičius, L.M. Elizabeth, N. Y. 5.00
St. Makarevičius, Elizabeth, N. Y. 5.00
Viktoras Elinauskas, New Phila., Pa. 5.00
Jokubas Kisieliauskas, New Phila., Pa. 5.00

Jurgis Shlakis, Bay Shore, N. Y. 5.00
G. J. Jokubaitis, Bay Shore, N. Y. 5.00
Marcelė Palilionis, New Lyme, Ohio 3.00
(\$1 knygai, \$2 LSV reik.)
Alvina ir Petras Luizai, Cleveland, Ohio 5.00
S. Bulota, iš New Phila., Pa., vėl prisiunciant \$10 šių: Stasys Kubilius 5.00
Albona Bulotaitė-Mikušienė, Stowe, Pa. 5.00

Aukos Balučiui, knygai "Timeless Lithuania" arba Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimo reikalams siųskite adresuodami:

LVS CENTRAS
6820 Superior Avenue,
Cleveland 3, Ohio.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Pagelbėkit išleisti Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

BIJO TIKROSIOS PAREIGOS

Tik Viena Lietuvai Vaduoti Sąjunga Dirba Sulyg
Ministerio B. K. Balučio Nurodymų

Spalių 16, 1942, teko Dirvoje rašyti apie Amerikos Lietuvių uždavinius: "Amerikos Lietuvių Tarybą padaryti tikra Amerikos Lietuvių Taryba ir nustatyti darbo santykius su Lietuvos Respublikos pareigūnais."

Kitusyk (Gruodžio 4, 1942) rašyta: "Kovoje už Lietuvos laisvę, mūsų dabartinėje padėtyje, reikia autoritetu, kuris į aukščiausias vietas ineitų, reikia fondo kuris visas išlaidas padengtų, reikia plano kuris Lietuvos atstovus busimon tautos konferencijon įvestų, reikia Angliška kalba leidinio kuris Lietuvos reikalus gintų ir priešų propagandą nugaltų."

Visas tas mintis patvirtina Amerikos Lietuvių gerbiama B. K. Balučio, Lietuvos Ministerio Londone, laiškas SLA sekretoriui Dr. M. J. Vinikui.

Lietuvos Atstovas Londone Balutis sako, Amerikos Lietuvių pareiga ir vienintelė afektivė pagalba yra "didžiųjų valstybių įtikinimas į "the righteousness of our cause" (mūsų siekinių teisėtumą) ir "the justice of our demands" (teisingumą mūsų reikalavimų).

Viskas kitkas tėra antraeilis dalykas, sako Balutis.

Jei logika viešpatuotų, Balutis sako, Amerikos Lietuvių Taryba būtų geriausioje pozicijoje tokią pagalbą teikti. Bet čia, sako, reikia dviejų sągų: 1) Taryba turi būti absoliučiai viršpartinė, ir 2) ji privalo kooperuoti glaudžiausiu būdu "su tas Lietuvos organais kurie turi legalę poziciją didžiųjų demokratijų akys".

Balutis, be to, sako, reikia "vengti visa kas gali sudaryti vą ir buvo patikimas Lietuvos tautinės vyriausybės diplomatas.

Čia priminimas mūsų "federacijų" jieskotojams.

LVS VEIKLA

Iš visų Amerikos Lietuvių organizacijų, tik viena Lietuvai Vaduoti Sąjunga eina tikruoju Amerikos Lietuvių pareigos keliu. Kitos organizacijos tų pareigų bijosi. Amerikos Lietuvių Taryba, pavyzdžiui, ne tik nenori glaudžios kooperacijos su didžiųjų demokratijų pripažintais Lietuvos organais, bet nori juos į šalį nustumti! Tačiau, pati Taryba neprieina prie aukščiausių vietų, neleidžia Angliška kalba organo kurs tikintų į "the justice of our demands".

Lietuvai Vaduoti Sąjungos veiklos pagrindas yra glaudi kooperacija su Lietuvos Respublikos pripažintais pareigūnais. Si Sąjunga leidžia Amerikos ministerio Lietuvai Norem'o knygą "Timeless Lithuania", tikslu inteligentinei Amerikos visuomenei (pačios Amerikos visuomenės žmogaus žodžiais) įrodyti teisybę ir teisingumą Lietuvos tautos reikalavimo laisvės.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga priima visus Amerikos Lietuvius kurie Lietuvos laisvę myli ir Balučio rodomu keliu nori už tą laisvę dirbti. Visuomenė šiai Sąjungai pasitiki ir savo pasitikėjimą rodo aukų davimu (be jokios didelės agitacijos, ar prakalbų maršrutų).

O ką gi Amerikos Lietuvių Taryba per du metus padarė? Požymį jai davė Katalikų Federacijos suvažiavimas, Sausio 7, 1943, kuris rezoliucijoje sakė:

"ALT, nors iš pačių didžiųjų mūsų organizacijų ir reikšmingų (?) Amerikos Lietuvių grupių susidariusi, neparodė pakankamo veiklumo nei politinė Lietuvos gelbėti akcijoje, nei nuo karo nukentėjusių šelpi, nei Amerikos visuomenės informavimo atžvilgiu; kitos į ALT inėnancios grupės (sandarčiai ir socialistai) ligšiol vis nepajėgė savo finansų prie ALT darbų pridėti, kas labiausia trukdė išauginti vieningą ir stiprų Lietuvių centrą".

Federacija turi klaidą: ne pinigų stokojė bėda — stoka sveikų politikos principų. Katalikai bijo eiti Balučio primenamą pareigą, ir vėčiau neša du grynų akmeniu ant savo kaklo (socialistus ir liaudininkus-sandarčius), negu stoti dirbti su tautininkais, su LVS, ir su didžiųjų demokratijų pripažintais Lietuvos Respublikos pareigūnais. V. Š.

•GASOLINO žusta tiek kad užtektų visam metui važinėti 500 automobilių kuomet submarinas nuskandina vieną jurinį tankerį-gasolino laivą.

• LIETUVOS REIKALAMS AUKA •

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: \$..... Lietuvos Atstovybei Londone
\$..... Knygai "Timeless Lithuania"
\$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
\$..... L.V.S. nario mokestį

Viso: \$.....

Vardas ir Pavardė.....
Adresas.....
Miestas..... Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

Iškirpkit viršuje telpantį kuponą, įrašykite savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tų gerų patriotų kurio iki šiolei jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didelėmis sumomis!

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

SUSIRUPINIMAI KNYGA

Dabar, kada Dr. Norem'o knyga "Timeless Lithuania" jau baigiama spausdinti ir kada patriotinė Lietuvių visuomenė parodė tai knygai didelio prielankumo aukodama knygos leidimui gausiai, — parodė savo "susrupinimą" ta knyga ir mūsų katalikai, ir sandariečiai, ciliai ir bolševikai.

Bolševikų susirupinimas žinomas, jo nei neminėsimė. Keistas betgi ssurupinimas katalikų, sandariečių ir cilių.

Cicilikai kaip internacionalistai išviso nepritaria kokioms nors istorijoms leisti, labiausiai jos savo tautos, Lietuvos istorijos.

Sandara dažnai, kai dar nebuvo žinoma kas ta knyga leis, aimanavo ir reklamavo kad ji labai reikalinga. Be kaip tik patyrė kad ta knyga leidžia Lietuvai Vaduoti Sąjungai, p. Vaidyla parodė jai savo anglies liežuvi.

Katalikai beveik buvo bežadę Dr. Noremui prisidėti prie tos knygos išleidimo, bet jie norėjo kad knyga būtų išreklamavimas jų: kad rašytų jog viskas kas Lietuvoje padaryta gero tai katalikų nuopelnas.

Paskiau visai atsisakė knyga paremti, tik prisidėjo gausiomis aukomis šiaip patriotinigi katalikai ir kunigai.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai pasiūmus "Timeless Lithuania" leisti, visuomenė sudėjo jos parėmimui kiek per \$4,000 i 4 mėnesius laiko.

Knygos leidžiama 4,000 egzempliorių, taigi ji atsieis po \$1 už išspausdinimą. Prie to reikės pridėti specialų piešti viršelį ir knygos ekspedicijos kaštai.

Daugiau pusę knygų numatyta išdalinti dovanai Kongreso nariams, diplomatais, Amerikos laikraščių redakcijoms, ir tt. Taigi tie kurie davė po \$5 knygai kaip tik gražiai prisidėjo prie jos išleidimo kaštų padengimo. Kiekvienas aukotojas gaus po knygą ar daugiau, taigi jie žinojo kam pinigų aukoja.

Knyga atlieks savo reikšmingą užduotį, kam ji taikyta.

Savaitraštis Amerika, iš katalikų pusės, išsireikia štai kaip sąsiję su šia knyga:

"Skelbiama kad Lietuvių tarpe surinkta daug aukų išleisti Norem'o knygai "Timeless Lithuania".

"Ištikrųjų gera kad pasirodys bent vienas stambesnis veikalas Anglijo kalba apie Lietuvą apskritai — tokių knygų reikėtų daug ir įvairiais klausimais...

"Tik mums rodos kad tokias knygas turėtų leisti ne patys Lietuviai, bet Amerikiečių leidyklos — ir tai didiosios leidyklos. Patys leisdami mes net ir su svarbiu veikalu pasilikame lokalines ribose ir tuo siuriamini jo įspūdį. Knyga įgyja kitokia reikšmė kada ją leidžia kuris garsus universitetas ar didelė pačių Amerikiečių leidykla..."

"Linkim "Timeless Lithuania" knygai rasti stambia Amerikiečių leidykla".

Ačiū už linkėjimus, bet knyga, kaip sakytą viršuje, baigiama spausdinti — jau pabaigta skaityti jos trečios korektūros. Knyga netrukus pasirodys. Jeigu būtų laukta tokių "linkėjimų" kokius tik dabar išbudo Amerikos redaktoriai paskelbti, knyga visai nebūtų pasaulio mačius.

Jeigu tie linkėtojai taip atlapai kalba apie šios knygos padavimą leisti "garsiam universitetui" arba "didelei pačių Amerikiečių leidyklai", reikėjo pabandyti savo gabumus.

Dr. Norem padarė ką galėjo. Pasirodė, knygų leidyklos mažos tautos politiško turinio klausimus ginančių veikalų visai neima leisti. Norem'ui laukiant kada kas sumanyt knyga leisti, būtų sulaukta nustojimo jos reikšmės. Dabar ir taip vėlokai ji išeina, del tam tikrų

SUKREIVINTA VALIA

Pražūtinga Pastanga Traukti Lietuvį Tautą
i Lenkų Vergijos Glėbį

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke attache Anicetas Simutis straipsnyje "Lietuvos Gelbėjimo Problemos" (Studentų žodis, nr. 4, pusl. 78) visai teisingai rašė:

"Vieno savaitraščio red-rius (suprask p. Gabaliauskas) net nuėjo iki to kad jau spaudoje pradėjo siulyti sukurti bendrą Lietuvį Tautinės Tarybos ir Lenkijos Tarybos Londone komisiją. Niekio negalima pasakyti prieš bendradarbiavimą su Lenkija, kiek tai nėra prieš mūsų tautos interesus, bet jau bendrų komisijų organizavimas, ypatingai turint galvoje kad Lietuva neturi savo vyriausybės užsienyje, švelniai tariant, yra neapgalvotas..."

tam bendradarbiavimui, rodos, kol kas pakaktų nusistovėjusių tarp suvereninių tautų tarpautinio bendradarbiavimo principų. Juk Londone ir Washingtono tebėra Lietuvos pasiuntinybės, per kurias ir turėtų vykti bent koks oficialus su kitomis valstybėmis bendradarbiavimas. Tarpautinio santykiuose asmeniniai sentimentai patinkamo ar neap- tinkamo asmens atžvilgiu nesivadovaujama. Reikia žinoti kad pagal tarpautinės teisės principus nei viena valstybė neturi teisės daryti politinių santorių su nieku kitu kaip tik su tos šalies vyriausybe arba jos įgaliojtiniais. Išėjimas už tų principų ribų reiškia tarpvalstybinį nesupratimą. Siu-lymas kokių komiteto dirbti Lietuvos vardu su kitos valstybės vardu veikiančiu komitetu, kurs turi oficialaus tarpautinio pobūdžio pripažinimo, nesuderinama su tikrovės pa- žinimu".

Parašyta aiškiai ir labai lo- giškai. Bet ar gali kas nors išdrįsti p. Gabaliauskui pasakyti teisybę apie jo "politinę veiklą" daromas klaidas? Ne! Su tuo jis niekad nesutiks. Ma- žai žmonių žino kas jis per vienas.

Nereikėjo ligai laukti. Savo laikraštuko numeryje (Liepos 16) ponas redaktorius "išpys- kino" net du sieksnius straipsnius: "Lietuva ir Lenkija" ir "Lietuvos ir Lenkijos San- tikiai Slepia Pradus Trečiojo Europos Karo".

Plačiau neminint skystus iš- vedžijimus jo pirmojo straipsnio del tariamos Lenkijos mi- litarinės įtakos, galinčios ir Lietuvai nepriklausomybę iš- kovoti (ponuli, prisimink neto- limą praeitį ir dabartinę kovą eiga), padaręs "politinį expo- zė", siulo naują prekę — rei- kalingumą "bendro kariško bendradarbiavimo". Kiek jo persama "pagalba" turės Lie- tuvai kainuoti — visai nesidro- vėdamas pasako.

Kaip atgalviu taip ir savo turinui jo antras straipsnis dar "įdomesnis". Štai jo klie-

klųjų, viena kurių svarbiau- sia yra ta kad Dr. Norem pa- davęs knygą spausdinti Chi- cagoje pats turėjo iškelti ap- sigyventi Kalifornijoje. Jeigu jis būtų gyvenęs Waukegane, Ill., kaip gyveno sugrįžęs iš Lietuvos, knyga jau būtų bu- vus gatava Liepos pradžioje.

Kiekvienam norinčiam įsigy- ti "Timeless Lithuania" dar yra proga. Siųskit savo auką, \$5 ar daugiau, LVS Centrai, 6820 Superior Avenue, Cleve- land, 3, Ohio.

Tie kurie "linkėjimus" da- ro, tai kaip pirmiau į knygą žiūrėjo nepalankiai ir atsisakė jos leidimą paremti, ir knygai pasirodžius jai tik garsiai am- tels.

Viena kas yra geri norai Lietuvai, o kita rūpinamasis savu politišku kromeliu.

LVS. Sekretoriatas.

dėjimo žemčiugėliai: "Jeigu taip tai ar neperdidelė atsako- mybė ant savo pečių užsikrovė visi tie Lietuviai diplomatai ir buvę valdininkai (?), kurie skelbia jog bendradarbiavimas dabar su Lenkais (žiurint ko- kioje plėtmėje—B.S.), negavus iš pastarųjų satisfakcijos Vil- niaus klausimu, esąs 'neapgal- votas', tautai praigaistingas... mūsų diplomatai varo strauso politiką... vis dar tebežaidžia senų savo vyriausybių nusta- tytomis formulėmis. Palikti ta- kausimą spręsti mūsų diplo- matų galvoms reikėtų nei dau- giau nei mažiau kaip to klau- simo sprendimo pavojingą ir gal nebeapataisomą užvilkimą."

Koks čia "nusidėjimas" būtų prieš tautos interesus jeigu ta- klausimą pagvilidentų, kiekvie- no savo tautos pasitikėjimą tu- rinčios Lenkų ir Lietuvių Ta- rybos (nesveikos vaizduotės posakis—B.S.), kurių nevaržo senų vyriausybių, dar labiau pasenusios instrukcijos, turin- čios taip magiškos galios mūsų diplomatams... mes (?) ne- nustosime kalbėti ir priminė- mus tautos vadams (?) par- eigos atvesti mūsų tautą su Lenkų tauta prie normališkos santvarkės... Pagaliau ką rei- kėtų Lietuviams kad ir laimin- giausiais Vilniaus klausimo iš- sprendimas, jeigu Lietuva at- sidurtų svetimųjų vergijoje".

Nesamone veja nesamone. Šalin diplomatai, šalin Lietu- vos istorija, jos teisės, šalin kenčiančios tautos siekiai (pa- skaityk slapto Lietuvoje lais- raščio "Nepriklausoma Lietu- va" atsisaukimą)! šaukia p. Gabaliauskas.

Leiskite ir padėkite p. Ga- liauskui "atvesti mūsų tautą su Lenkų tauta"... Didės- nio pasityčiojimo iš Lietuvio tautos nereikia. Kodel jis ne- mėgina "atvesti Lenkų tautą su Lietuvio tauta"? Panašiai kalbėti gali žmogus turis arba sugriuvęs "stogą", arba ilgai pasitaręs su "stiklelio dievai- čiu"...

Išanksto galima pasakyti kad ir antrojo jo straipsnio- mus bauginantį—užgalvį Len- kai savo propagandai mielai panaudos kaip naują "Lietu- vos balsą".

Ne taip senai skaitėme LKF

Spaudos Biuro pranešimą:

"Lenkai ir kiti gauda kiek- vieną neatsargų mūsų spaudos žodį", bet tą pranešimą patal- pinti savo laikraštukyje p. Ga- baliauskas neturėjo drąsos.

(Visada šaukia: duokite fak- tus, nuo kurių pats slepia savo galvą.)

Ar L. T. T. už savo nario žalingą "veiklą" Lietuvos atei- čiai ima atsakomybę?

Ar nebūtų gerai kad Lietu- vos Atstovybė Washingtono šiuo klausimu susirupintų?

B. Šickas.

●FARMOS trokas dabar už- ima vietą dviejų arklių.

Linksmas Belaisvis

Nors nugalėtas kovoje, šis Vokietis karininkas paimtas į nelaisvę, špousauja su Amerikos karininkais prieš apleidžiant šiaurės Afriką.

PRIVARYS OŽI PRIE VEŽIMO

BRITAI IR SOVIETAU TU- RI PRIPAZINTI ATLANTO ČARTERĮ, REIKALAUJA ROOSEVELTAS

Jay Franklin, rašytojas, De- mokratų ir Roosevelt politikos palaikytojas, apie įvykusių Quebec'e konferenciją rašo: "Žymiausias Quebec'o kon- ferencijos laimėjimas buvo tai Roosevelt ir Kanados premje- ro Mackenzie King pasisekimas pertikrinti Churchillą ir Eden palenkti Britų įiegos politiką linkui Atlanto Čarterio prin- cipų.

Sekanti problema yra per- tikrinimas Stalino kad padėtų i šalį Sovietų įiegos politiką ir parodytų prielankumą At- lanto Čarteriui.

"Kolei Britų Užsienio. Ofi- sas rupinosi plėtimu Britų im- perialų interesų šiaurės Afri- koje ir Vakarų Europoje tu- čia buvo tikėtis kad Kremlius ignoruotų Sovietų interesus Vakarų Europoje.

"Ypatinai bergždžia buvo laukti kad Stalinas ignoruotų galimybę "cordon sanitaire" (mažų valstybių eilės įsteigima) prieš Rusiją Rytinėje Eu- ropoje ir Balkanuose, arba jau- stis patogiai apie Rusijos ga- limybę prie naudojimosi Dar- daneliais.

"Mes turime neužmiršti, ta- me sąsąjė, kad pats Chur- chill prisiėmė dalį atsakomybės už įvairias intervencijas i Ru- siją pabaigoje pereinoto karo, tuo gi pat komunistų teorija tiesiog dėsto kad 'kapitalisti- nės valstybės' trokštą sunai- kinti Sovietų Rusiją.

"Todel tai prieš Rooseveltą stovi užduotis pertikrinti Sta- liną kad nuosprendžiai padary- ti Quebec'o konferencijoje yra nuosirdūs.

"Per pastarus 25 metus di- desnė dalis Amerikos prieško- munistinio nusistatymo paėjo iš Londono arba Berlino. Su- vienytos Valstijos ir Sovietų Rusija neturėjo nei teritorinių ar politinių nesupratimų nei rimtų prekybinių varžytinių. Priešingai, mūsų politiškas re- kordas su Rusija buvo ypatin- gai švarus.

"Tiesa, Amerikos viešoji opi- nija buvo nuolatai priešinga komunistui, ir iš religiško ir iš sociališko pagrindo, ir So- vietų vyriausybė senai palinko tikėti kad, pastaru analizų, mes atidavėm Londonui įgalio- jimą kalbėtis su Sovietų Unija.

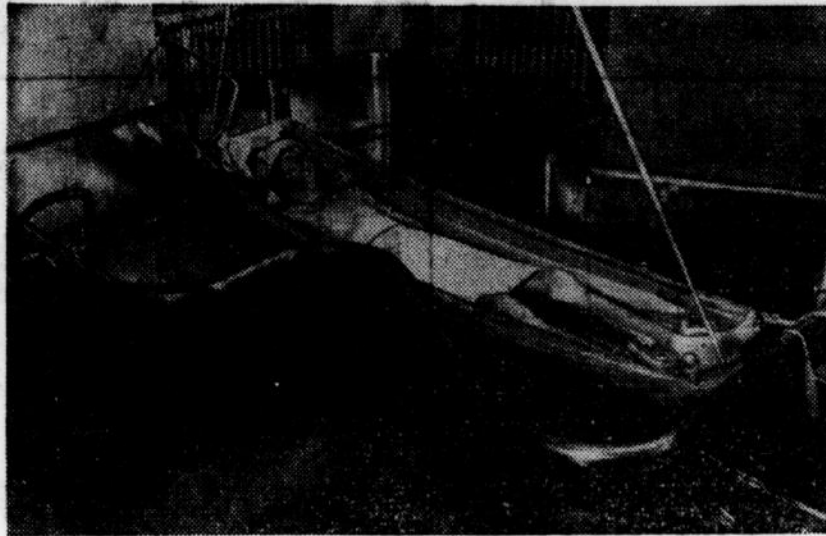
"Kadangi Atlanto Čarteris nėra stipresnis negu United Nations valia, butina yra kad mes dabar susisiektume su Sta- linu ir pertikintume jį apie tikrumą ir savitumą mūsų pa- čių politikos. Jeigu Stalinas dar vis priešinsis dalyvauti konferencijoje su Rooseveltu ir Churchill, mes privalėtume nusiųsti Sumner Welles arba Cordell Hull arba abu juos į Maskvą išdėstyti jam Quebec'o konferencijos davinius ir ban- dyti nutiesti pagrindą tų trijų vadų konferencijai kaip tą pa- siulo Quebec'o deklaracija."

Aišku, ne viską pasako Jay Franklin. Mes turime supras- ti kad Stalinas senai žino tei- singumą ir nuosirdumą Prez. Roosevelt ir Amerikos karia- vimo tikslų. Jis žino kad Roo- sevelt laikosi ir laikysis Atlan- to Čarterio dėsnių, kurių vie- nas draudžia kariaujantiems prieš ašį grobti svetimas že- mes ir užvaldyti jas; kitas — padaro privalomu atsteigti pa- muštas ir sugriautas mažas ir dideles valstybes ir sugrąžinti jų valdžias.

Stalinas to kaip tik nenori, bet naudodamasis Amerikos ir Anglijos karine pagalba pasa- lingai siekia užgrobti sau kai- mynines žemes kurių dar netu- ri ir gal visą Europą.

Anglai gal ir žaidė su At- lanto Čarteriu, tačiau dabar paaikškėjo kad ne tik Roosevelt

Kaip Gydomi Karo Sužeistieji Vyrų

Šitoks kubilas yra vienas iš daugybės modernių mokslo priemonių padojamų milžiniškoje Halloran General ligoninėje, Staten Island, N. Y., atitaisymui sveikatos sužeistų Amerikos kareivių grįžusių iš karo frontų. Ši maudynė pritaikyta atbu- davojimui kojų ir rankų moksliu.

savo žodžio laikosi, bet ir Ka- nados premjeras King mato tą Čarterį kaip geriausią kortą teisingų Amerikos ir Britų imperijos kariavimo tikslų.

Stalinui pertikrinti nereika- lingą nei atstovų, nei nuolan- kavimų, bet aiškaus pasakymo jog jis tik pats save mullina manydamas kad niekas nesu- pranta jo klasingų tikslų — ir tas jam bus pasakyta, nors Jay Franklin gražiai kalba buk Prezidentui Rooseveltui reikės įrodyti savo nuosirdumą...

Churchill tapo priverstas la- biau tikėti savo duotam žo- džiui ir nežaisti su pažadais.

Kada šių susipratimas įvyko, reikia tikėtis kad Stalinas bus priverstas skaitytis su tais ku- rie jį išgelbėjo nuo sunaikini- mo, o jeigu jis dar greitai ne- supras, galime tikėtis Prezi- dentas Roosevelt ras tikriaus- bias priemones atvesti tą oži prie vežimo.

Nepolitikas.

UŽDARĖ LIETUVOS MOKYKLAS

Atėjusiomis žiniomis, Vokie- čių okupacinės įstaigos uždarė visas Lietuvos aukštąsias moks- lo įstaigas. Uždarytų mo- kyklų tarpe yra: universitetai Vilniuje ir Kaune, Veterinari- jos Akademija Kaune, Žemės ūkio Akademija Dotnuvoje, Mokslo Akademija Vilniuje, Prekybos Institutas Šiauliuose, Pedagoginis Institutas Vilni- uje, Meno Akademija Vilniuje, Muzikos Akademija Vilniuje ir Konservatorija Kaune.

Be to, uždarytos Kunigų Se- minarija Vilniuje, Mokytojų Seminarija Marijampolėje ir dar kitos mokslo įstaigos. Pa- našus likimas ištiko visą eilę gimnazijų.

Okupantai paskyrė Lietuvos švietimo reikalams savo įgalio- tinį kaž kokį Schroederį, ku- rio rankose yra visos Lietuvos mokyklos. Padaryta daug su- ėmimų auktesnių valdininkų tarpe.

Vokiečių Gestapo valdinin- kai, sugriaudami Lietuvos au- kštąsias mokyklas, elgėsi ne- paprastai brutaliai ir barba- riškai. Vilniaus Universitete gestapininkai sunaikino visus medicinos fakulteto įrengimus ir laboratorijų instrumentus.

Mokslo Akademijoje barba- riškai pasielgta su medega Di- džiamaj Lietuvos Kalbos Zo- dyniu. Dalis šios mokslinės medegos sunaikinta. Lygiu bu- du sudaužyta brangių plokšte- lių kuriose buvo įdainuota se- nos liudies dainos. Šį nuosto- lį Lietuvos kulturai vargu ar bebus galima atitaisyti, nei- kai kurie seni liudies daini- ninkai jau yra išmirę.

Gestapininkai yra apiplėšę kelis Lietuvos knygynus ir muzėjus, iš kurių pasisavinta knygų, paveikslų ir kitų kul- turinių brangenybių.

●AUTOMOBILIS važiuojan- tis 60 mylių i valandą sunau- doja aliejaus 5 kartus daugiau negu važiuojant 30 mylių; ga- solino sunaudoja veik dvigu- bai važiuojant po 60 mylių va- landai, negu po 30 mylių.

PER TVORĄ PASIZVALGIUS

MARGUCIO Pustapėdis sa- ko, komunistai ir socialistai vis "guldo" galvas už darbininkus. Ir taip prigulė kad dabar vi- sai be galvų vaikšto.

AR pastebėjo kas kad Mas- kvos bosas ir Berlio melagiu karalius abu nešioja Juozo var- dą? Lietuviai abiem nepasiti- ki.

1941 METAIS bolševikų Vil- nis pasakojo kad Raudonosios Armijos eilėse kovoja "50,000 Lietuvių". Ir 1943 ji rašo kad Raudonosios Armijos eilėse ko- voja "50,000 Lietuvių". Chrab- iri vyrai tie Lietuviai: per du metu kruvinų kovų nei vienas nežuvo — kaip buvo 50,000 taip ir tebėra (jei Vilniai ti- kėti).

LDS skundžiasi, Chicagoje tik vienas narys gauta per va- jų. Mat, tik vienas Lietuvos tuo laiku mirė, ir Pruseika tik jo vieno vardą tegalėjo nuo akmens nukopijuoti ir prira- šyti prie bolševikų. Gyvi ne- sirašo.

SAKOMA, Pittsburghe nėra nei socialistų kuopos. Tokiu būdu, neturėdami kas juos pri- ima, i konferenciją atvykę so- cialistai, noromis-nenomomis turėjo eiti pas salavėsius ar- ba pas katalikus.

GABALO piknikas Clevelan- de, sakoma, taip pavykęs kaip Zalockui su miuli. Nėra ko stebėtis: iš Lietuvos atvykęs rengėjas juk taip išsiziojo A- merikoje kad visus nubaidė, nes už jo dantų daugelis paste- bėjo Stalino iltis.

NAZIAI davė leidimą socia- listui Blumui Prancuzijoje ap- sivist, o Stalinas leido socia- listui Alterui su Abraomu pa- sibūčiuoti. Ar stebėsite jei Grigaitis linksta į Berliną, bet ne į Maskvą? žmona bučiuo- ti juk, geriau negu Abraomas.

MAX Eastman sako, Sovie- tijoj negali būti politinės ar ekonominės demokratijos. Pa- leckis sakė kad, politiniai ir ekonominiai, Sovietija yra ab- surdas. Bet Paleckį mūsų bol- ševikai garbina, o Eastmaną keikia. Kodel tokia nelygybė?

BOLŠEVIKŲ Vilnis džiau- gias autoritetingų Ameriko- nų pareiškimais kad gandai apie nesutikimus tarp Ameri- kos ir Sovietijos yra nepagry- ti. Ar tas reiškia kad Sovieti- ja jau atsisako eiti mažų tau- tų laisvės vogti?

MANO draugas, profesorius Kampininkas katalikų Drauge sako, reikią fondo nupirkti tautininkams vyro kelnes kad jie galėtų i koalicionės konfe- rencijos atvažiuoti. Man re- gis, reikia fondo reikia dides- nius andarokus socialistams nupirkti kad katalikai leng- viau galėtų už jų savo raus- tancius veidus slėpti.

TAIP vadinamas "Pabal- tės Tautų Tarybinės valdžios" išleido "manifestą", kuriame tvirtina jog buvusios įsteigtos kad Lietuviai, latviai ir Estai "drauginai" sugyventų tu ki- tomis Tarybinėmis tautomis. Tas "drauginumas" reiškėsi, tarp kitko, Lietuvį gaudymu, ir "nemokamai" (neaprupinant valgiu ar gėrimu) vežimu, "tu- rizmo" tikslu, i Sibirą.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

VIENAS po kitam rimtesni net didieji Amerikos laikraščiai — tiesiog pačios redakcijos, ne tų laikraščių kolumnistai, — užtaria mažasias tautas ir dažnai kalba apie jų teises, ar tai žmoniškumo atžvilgiu, ar tai remiantis Atlanto Čarteryje duotais toms tautoms pažadais. Tokie garsūs Amerikos laikraščiai kaip The New York Times, arba The Chicago Tribune, gina mažų tautų teises prieš didžiuosius agresorius, neatsižvelgiant kam tas patinka arba nepatinka. Greta tų paminėtų žymnių Amerikos laikraščių stovi eilė kitų taip pat rimtų dienraščių, kurių niekas nei papirkti negali, nei jokia kitokia įtaka kaip tik žmoniškumas ir teisingumas jų nepaveikia.

Turime Amerikoje eilę pliuskių laikraščių, kurie seniau parsiadavę Japonams arba Vokiečiams, o dabar parsiadavę gina Maskvos interesus ir rėžia iš peties tik toms temoms kurios Maskvai patinka.

Kaip teisingumu ir žmoniškumu vadovaujasi tie didieji laikraščiai kurie užtaria mažas tautas, ir kurie Lietuvą, Latviją ir Estiją dažnai mini savo straipsniuose ginančiuose mažųjų tautų teises, galime numatyti iš sekancio:

Tie laikraščiai išeina Amerikos didmiesčiuose, kur pilna ir komunistų, ir dideli skaičiai tų tautų iš kurių komunistų daugiausia, — bet tie laikraščiai, nežiurint komunistų ir kitų visokių parsiadavėlių grąšinių ir paskesinių juos boikotuoti, nepaklauso nei vieno išlaukinio balso, klausio tikiai savo doros sąžinės.

Tiems laikraščiams nieko nereikia milžiniška Rusija, kuri yra ir Amerikos karo bendras, ir kuri naudoja visus galimus spaudimus Amerikoje pakreipti žmonių opinią savo naudai. Tie laikraščiai, kada tik reikia, taria savo nuosirdų, aiškų ir teisybę paremtą žodį už mūsų pavergtą tėvynę Lietuvą, lyg būtų jos geriausi vaikai.

KALBANT apie kitataučius reikšmingus žmones, kurie moka dorai, sąžiningai užtarti Lietuvos reikalus, — nepaklaudami kas Lietuvą valdė: ar „demokratų“ ar „fasistų“, ar tautininkų, ar katalikų su socialistais, — skaudu darosi kaip patys savi Lietuvos vaikai ir supuvimą nugarinčio, ir vietoje dirbti už Lietuvai LAISVĖS atgavimą, švaistosi, urzgia prieš paskirus asmenis tik todėl kad jiems buvo likimo lemta būti Lietuvos valdytojais. Kovoja, daužosi, rėkia, „nepripažįsta“ to Lietuvos laikotarpio kuris buvo tautai gražiausias ir laimingiausias, dėl to kad ne jų kamarotai buvo tais valdytojais.

Jų vienatinė mintis — jeigu mums niekas neužtikrins Lietuvos valdžios tai mes ir dabar dirbame tais pačiais obalsiais — „Lai prasmenga Lietuva su viskuo kas nėra mūsų partijos naudai“!

Kad jie taip mąsto ir tam tikslui dirba matome iš jų pačių sutvertų faktų: Jų idejų draugai, raudonais marškiniais apsivilkę, su džiaugsmu pasitiko bolševikus okupuojančius Lietuvą — kad tik Lietuvą būtų išveržta iš tautininkų ir Prezidento A. Smetonos valdžios.

Jie tariasi su Lenkais, slapčiai, ir paneigdami Amerikos pažadus atsteigti Lietuvą nepriklausoma, pasiėmę įtikinti Amerikos Lietuvus kad tik sumindžiota, nubankrutijus Lenkija bus stipriausias Lietuvos nepriklausomybės užtarėjas ir išgelbėtojas....

Taip jie elgiasi norėdami kad Lietuva nebūtų atsteigta sulyg Atlanto Čarterio dėsnių, kaip tai yra pareikšta Prezidento Roosevelto ir Churchillo.

Jie nori kad kuri visai svetima šalis pagrobtų Lietuvą — kad Atlanto Čarterio užtikrinimai Lietuvai nebūtų pritaikomi. Tada jie laizysis prie tų svetimųjų ir lauks nuo jų stalo trupinių nubyrant — gal tie „susimylės“ ir duos jiems kokias vietas jų globojamoje Lietuvoje.

Su tokiais tai žmonėmis mes turime reikalus ir su tokiais mums prisiėina greta vieni kitų dirbti už Lietuvos nepriklausomybės atsteigimą!

AMERIKOS ir Anglijos kariuomenės, Roosevelto ir Churchillo išdirbtais planais ir įsakymais, jau įsiveržė Italijon. To ir galima buvo tikėtis, nes kai Afrikon buvo sugabenta didelės karinės įgijos, jos tik ir galima buvo stumti Italijon. Italija dabar priversta bus pasiduoti besąlyginiai.

Prezidento Roosevelto pasitarimai su Churchill padalinti į dvi dalis. Atlikta posėdžiai Quebec'e, kur be kita ko buvo pareikšta Italijai tas kas dabar pradėta vykdyti. Tas patas laukia ir Vokietija.

Antroje konferencijos dalyje, Washington, tie du aukštieji alijantų vadai aptars kitus butinus reikalus, kurie seka po pergalės atsiekimo.

Kalbama apie būtiną reikalingumą turėti konferenciją su Rusija. Pirmiausia, numatoma įvyks Amerikos, Britanijos ir Sovietų užsienio reikalų sekretorių-komisarių konferencija. Toliau kalbama apie reikalingumą Rooseveltui ir Churchillui susitikti su pačiu Stalinu. Tas žmogus mano kad jis gudravoja atsisakydamas su šiais dviem vadais matytis, ir tiki toli nueisias sau vienas su savo pasalingais planais.

Teisybė ir išeina kaip žinantieji dalykus skelbė kad Stalinui rupi klastingais budais pagrobti Europa, o ne tartis su jais kurie išgelbėjo Rusiją nuo sutriuškinimo. Roosevelt ir Churchill į pokarinę tvarką žiuri kitaip ir jie, jei ne gražiuoju tai piktuojų, privers tą meškiną skaitytis su jais.

Nesamone būtų priešus nugalėti, o Europos ir Azijos valdymą pavesti tai puslaukinių barbarų tautai.

KAS KĄ RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Sirvydas.

Garsiakalbis

Šioje skiltyje jau buvo apgalvėta apverktinas faktas kad mūsų „tautiniai“ Susivienijimai, turį po 15,000 narių ir milijonus dolarių turto, skurdina Amerikos Lietuvių spaudą mažindami savo organų (Tėvynės ir Garso) puslapius.

SLA prezidentas Bagočius bando atsakyti priekaištui, nurodydamas kad tų milijonų negalima bent kur naudoti, nes įstatymas varžo. Tėvynės išleidimą, sako, finansuoja Lėšų Fondas, ir kurį kiekvienas narys kasmet sumoka po 84 centus laikraščio leidimui.

Susivienijimas turi 15,000 narių, reiškia, laikraščio su dedama \$12,700 metuose. Jei po tokią sumą prenumeratomis gautų bent kuris kitas mūsų laikraštis kas metą tai joki vargo nematytų. Pavyzdžiui, Vienybė 1923 metais gavo prenumeratomis tik \$8,616, bet ėjo trisys savaitėje, vietoje dusekų, kaip pirmiau.

Nors SLA prezidentas sako: „Fondo pinigų neužtenka Tėvynę leisti, ir nepritektų reikla iš bendro administracijos fondo dadėti“, bet, tikrinybėje, Tėvynė negauna visų 84c savo leidimui. Jei gautų galėtų eiti ne tik 8 puslapių, bet didesnė. SLA sekretorius savo raporte 1942 metų seimui sakė: „Vieno raštinės darbininko alga priskaitome Tėvynės fondo išlaidoms“. Regis, ir vieno spaustuves darbininko, kuris su Tėvyne mažai reikalo turi, alga iš Tėvynės fondo apmokama.

Visiems kuriems Amerikos Lietuvių spauda (vienintelė laisva Lietuviška spauda pasaulyje) brangi, klausimas svarbi ir svarstytinas. Ta proga dar sykį tenka visus Lietuvius

paraginti — remkite savo laikraščius pinigais, raštais, moraline parama, platinimu! Tai tautos darbas!

Lietuviai Nustebino Miestą

Per keturias valandas, Worcester, Mass., Lietuviai nupirko \$102,350 vertės karo bonų, visą miestą nustebindami tokiu energingu ir patriotingu darbu.

Pradeda Įsipykti

Galima dėti ir perdėti. Sovietija, matyti, visai arti to slidaus kelio, nes Amerikonų spauda pradeda pikintis nuolatiniu niekinimu Amerikos karo pastangų, kuris girdisi Maskvoje ir jos patriuboių spaudoje čia.

Komunistų vadas Browder, pavyzdžiui, drysta tvirtinti buk Amerikos ir Anglijos karo strategiją nustatė žmonės „nieko nesuprantą apie karo pobūdį“. I tai atsiliepė įžymus rašytojas, Walter Lippmann, pareikšdamas kad tokie bruzdelinkai kaip Browder galvoja ne šio karo sąvokomis, bet pereito, kada sausžemis ir pėsstininkai vaidino svarbiausią rolę kare. Amerika ir Anglija galingos juroje ir galingos ore. Jos kariauja tuo kuo jos galingos, kaip Rusai ir Vokiečiai kariauja tuo kuo jie galin-gi — kareiviais. Amerikonai ir Anglai verčia Vokiečius savo įjegas po visus užkampius sklaistyti. Net Pravda, Sovietų laikraštis, pripažysta kad Rusijoje veikia 211 divizijų, o Europoje 91 — beveik pusiau tiek kiek Rusijoje. Tai gana žymus palengvinimas Rusams. O su kiekviena diena Vokiečiai bus priversti daugiau ir daugiau savo spēkų nuo Rusų gerkles atitraukti.

Komunistiškai ir Rusiškai zirconizmai palengvins Lietuvos laisvės atgavimą, nes Amerikonai bus mažiau linkę simpatizuoti Rusams, kurie nemoka mūsų karo pastangų tinkamai įvertinti.

•KANADOJE, vienas telefonas ir vienas automobilis išpuola ant kiekvienų devynių gyventojų.

GELELĖ

(Petras Vaičiūnas)

Užaugo varsota gelelė
Ant uolos plikiosios, aukštos.
Neglaus jos svajonė mergelė
Prie savo krutinės karštos....
Ir bus ji viena vis nuliudus,
Naktimis gi, vargšė, sapnuos,
Kad saulė iš miego pabudus
Jos liudinčią sielą paguos....
Liudnai ji domėsis ir dangų,
Vis stiebis prie žvaigždžių melsvų,
Ir žiedą atminus ji brangų
Pakalnėj tarp brolių laisvų,
Ims graudžiai ji verkti, našlaitė,
Kad reikia jai vienai liudėti....
It džiaugsmo panudus mergaitė,
Ji nori gelelę mylėti....

VIENA NAKTIS

(Vacys Siugždinis)

Rymojo smėkla per naktis
Tyli, paniurus prie portjeros,
Ir klausė kaip jauna širdis
Jai skundėsi kad „meilės nėra“....
Sroveno upė palengva
Baltais drugiais negyvo ižo,
Suškuo kažin kas „eiva“
Ir niekad jau atgal negryžo.
Ateis ir rytmetys vaikus,
Kaip pirmas Rododendros žiedas,
Bet upė tokią pat bejauslė bus,
Slaptina kaip malda Rig-Vedos....

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietari

(Tėsinys iš pereito nr.)

— Na o jeigu lėkštas ir klampus ten krantas kur įsakiau vyrams laukti, — atsiliepė Erdvilas į vieną Ruškio vyrų.
— Nebijok, tamsta! — ramino tas.
— Kodel gi jie jokio gando neduoda? — paklausė vėl vadas.
— Nemato kad plaukiam, o gal but jog ir bijo rodytis. Duokite patys jiems gaudą, jei norite pamatyti juos.

Erdvilas ištraukęs iš po diržo ragą užtrimitavo.
Ant to gando iš po medžių, sužulusių ant kranto įsiveržusio i ežerą pasirodė vyras ir taipgi užtrimitavo. Vienok jis pasirodė ne toje vietoje kurioje tikėjosi jį rasti Erdvilas. Ir jeigu tikėtai nebūtų vyro išaukęs tai būtų visi taip ir praplaukę pro savo žirgus.

Dar laiku spėjo Erdvilas su saviškiais išlipti ant kranto. Kaimiečiai sutruko tuo kad nežinodami tikrai kur žirgai, per atsargumą nuėjo apžiūrėti žemės įlenkimą i ežerą.

— Na, dabar galite eiti sau kur norit! — atsiliepė Erdvilas į paimitus ant salos vyrus.

Vietoje džiaugtis, dideliu nusistebėjimui, abu vyrai ėmė prašytis kad Erdvilas ir juos imtų su savim.

— Ar mes pateksime i kaimiečių, ar i savo vadų rankas vistic mums gero nebus, — kalbėjo vienas iš jų. — Skučas prižadėjo galą padaryti abiem jei neišsaugosim žiuri.

— Skučas vargiai bau gyvas, — atsiliepė jai Erdvilas.

— Gyvas, širdele! Gyvas! — pertraukė jį tas pats plėšikų pilies sargas. — Tik labai sužeistas.

Niekio, vienok, negelbėjo tų imtinių prašymai. Juos be gailės prašalino pulko vyrai nuo savės, privengdami kad kokio pikto nepadarytų.

— Nuo jų visko galima laukti! — pastebėjo žiuri.

Kada pulkas vyrų, be paskubio pakilęs, sustojo ant kalvos pasižvalgyti, kaimo vyrai vijikai pasirodė nepertoli. Pamatę vienok visą Erdvilo pulkį ant žirgų, kaimiečiai pasuko atgal. Vienas iš jų atsisveikindamas suriko:

— Bedieviai! Nubaus jus dievai!
— Jūs gi kvailiai! — atsakė Radušis skambiu savo balsu, atsakydamas kaimiečiams. — Jūs klojate aukas plėšikams ir jų meškoms!
— Meluoji! — suriko vėl kaimietis.
— Netiki, tai nuplauk pats ant salos. Vieną mešką rasi negyvą, o kitą prikaltą grvyčioje. O ką viršaus rasi tai paliko plėšikai!....

Erdvilas atsisveikino ant kalvos su savo vyrų pulku ir žiuriu. Vyrus grąžino atgal pas Ruškį, o žiuri siuntė i Nor-kuno pilį su žinia kad jis joja toliau.

Išgirdęs apie Erdvilo užmanymą keliauti toliau, Radušis ėmė ir užsiuolė vadinti jį vykti kartu i Dainavą.

— Ten ir mano dėdė Virpša gyvena su motina. Jeigu būtų ten negerai tai senai jau jis būtų ištraukęs iš ten i motiną nebūtų pas save atsiėmęs.

— Aš girdėjau apie Aršųjį, Dainavos kuniga, kad jis piktadėjas, — tarė Erdvilas.

— Svetas daug ko pripliaunija. Gal ir apie Aršųjį tikėtai taip sau pliaunijimai, — atvertė Radušis. — O tiesą sakant, ar mums ne vistic! Jeigu tikėtai Aršusis mums nepatiks mes galėsim nuo jo eiti šalin. O kitur ejes argi gali pasitikėti kad pateksi pas labai gerą valdovą? Ant galo, tegul ir pateksi pas gerą, pas tokį kaip va Ruškys. Kas iš to naudos?

Prie Radušio prisidėjo ir Domeika. Ir tas ėmė kalbinti. Ir prikabinio vyrą. Tada žiuri su Ruškio vyrais gryžo i Kru-suviškius, gi trys jauni vyrai: Erdvilas, Domeika ir Radušis patraukė Panemunės link.

Tuo laikotarpiu, kaip ant patyčių, ėjo kniuvynės tarp Aršiojo ir jo Drutiškių pilies kaimynų. Netalikus Krivičių ir Smaliniškių apygardos kunigai smelkte smelkėsi i Aršiojo žemes, taip pat nelabai taikaus kunigaikščio. Tokiu būdu darbo karo vyrams pas jį buvo ikvaliai. Argi dar reikia pasakoti jog jis priėmė tuos vyrus labai meiliai! Geriau bus pasakius jog Erdvilas, patekęs i jaunų bajoraičių ir ku-

nigu tarpa, kovų trukšmuose, kelionių atsitikimuose umai pradėjo užmiršti visus nemalonumus ir tužmasti kurios jį graužė iš anksciau, ypač kada jam atnešė vienas pirklys žinių iš jo pilies. Sulyg tų žinių, jo sesuo iškeliavo i Kauną su savo mylima tarnaitė. Pilį gi valdo Lokis su Akeliu ir žiuriu, ir po senovei jie vaiko ir naikina plėšikus, užstodami ir artojus ir pirklius.

Naujoje vietoje išsikyko jaunas vyras pasijuto tartum namie. Karštas širdies skaudėjimas umai pasibaigė.... Pamates daug svieto, Erdvilas pamatė ir daug piktesnių darbų negu jos sesers darbas. Jo galvoje dabar aiškiai prasimušė viena mintis, jos jo sesuo nors ir prasižengė prieš jį, tai tik tuo kad norėjo paleisti mylimą vyrą — jaunikaitį, tiesa netinkantį jai, bet vis tik tai jaunikaitį. O kitos mergos, ką darė iš meilės?....

Erdvilas medžiojo po girias, mušėsi kovose ir puotavo su kitais. Žiurint i jį, nieks dabar ir nemanė kad šitas vyras prieš porą mėnesių norėjo iš sieldraužos pats nusižudyti....

Metai ėjo po metais. Kovos sekė kovas, muštynės — muštynės. Subrendo Erdvilas; protas pradėjo aštriau viską tyrinėti. Ėmė jam rodytis kad jis kažin ar gerai daro budamas pas Aršųjį, apie kurio darbus jau viską gerai žinojo. Tramdė jį truputį Algutė, vilokė, su kuria pasipažino Vuodeliškiuose. O kad ne ji, gal jau jis būtų senai pasitraukęs nuo Aršiojo, būtų stojęs pas Trakių, ar gal būtų sugryžęs namon.

— Klausyki! — šuktelėjo jį vieną pavakari Virpša. — Aš gavau gaudą iš Ivono, ką anais metais čia pas mus buvo.

— A! To senio, ką po tavo motinos šermenų atsitraukė nuo Aršiojo. Kur jis? — paklausė Erdvilas.

— Kur jis, aš nežinau. Bet matai, toks čia dalykas kad jis mane šaukia sau i pagalbą, — kalbėjo toliau Virpša.

— Na! — paskatino Erdvilas, patėmijęs jog tas užkliuvo su savo pasakojimu.

— Taigi matai, koks darbas ir kokios reikės jam duoti pagalbos aš lemtai nežinau, bet.... labai gali būti jog už mano pagalbą užpyks ant manęs Aršusis. O tu žinai jog jis užpykęs ant vieno ima keršyti ne tik tiktai jam bet ir jo giminėms, ir draugams, ir pažystamiems?

— Tai tu nori pasakyti kad aš pasi-saugočiau?

— Taigi! Matai, aš sugryžęs, gal, nespėsiu persergėti ir tave ir kitus draugus čia paliekamus.

— Ar tai jau tu tuoj ir manai iše-kliauti?

— Aš jau Aršiojo pasiprasiau išleisti mane.

— Jeigu taip tai visokio labo tavo ke-lionėje!

— Dėkui, Erdvilėli! Bet duok dar man pabaigti. Ot tu čia lauk netrukus gando ir tėmyk ar ne iš Galičo.

— Tai tu i Galičo šalį keliausi? — paklausė su didžiausiu nusistebėjimu Erdvilas.

— Cit! tegul tave ir dievai! — tramdė Virpša vaikina. — Ot geriau išidėk sau i galvą jog kaip tikėtai daeis iš tenai kokia nors pikta žinia pas Aršųjį, tai tu ir traukis šalin su artimesniais.

— Jau ar tu žinai, man ir be to igri-so čia sėdėti ir be paliovos varginti savo žmones. Jisai jau porą sykių bandė siųsti mane i Sudaviją „pamokinti“, kaip jis sako, „Sudaviečius proto“. O ką tie kal-ti? Pjauna juos Aršiojo tijunai, dažniau-sia Gudai, na ir tie ginasi pjaunam.

— Traukiesi tu, trauksiuosi ir aš su Domeika ir Radušiu i Alytų, — kalbėjo toliau Erdvilas.

— Radušį aš su savim imsiu, — atsa-kė dabar Virpša. — Tu apie jį nemanyki. Ir dar man rodos jog trauktis dabar taip pat peranksti.

— Tegul jį ir aitvarai! — užkeikė Erdvilas. — Kuo anksciau pasisaugosi balos tuo mažiau susiterši.

Susitarė draugai jog Erdvilas lauks sugryžimo Alytuje.

— Na o dabar lik sveikas, — tarė Virpša, karštai bučiuodamas vyrą, — nes tokioje kelionėje visko gali atsitikti: gali ir žūti, ir patekti i vergu.

(Daugiau ant 6-to pusl.)

DIRVA - VIENATINIS CLEVELANDO IR OHIO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Clevelando ir Ohio Lietuviai — skaitykit ir platinkit savo seną, 28 metų, vienatinį laikraštį tarp savo draugų. Stengkitės kiekvienam Lietuvos name turėti Dirvą. Dirva vis dar tik \$2.00 metams.

ILLUMINATING CO. PRANEŠIMAS CLEVELANDO GYVENTOJAMS

The Cleveland Electric Illuminating Company praneša jį koo-peruos visapusiai su valdžios nau-jai paskelbtu savanorių programų taupymui kuro, transportacijos ir svarbių medžiagų, pradedant Rugsėjo 15.

Industrijos kurių valdžia prašo kooperuoti šiam taupymo progra-me susideda iš tų ką apima elek-tros tiekimas, gaso, vandens, susi-iekimo ir transportacijos patarna-vimas, ir anglies bei petrolejus bizniai.

The Illuminating Company pasi-unė savo komerciniams ir indus-triniams naudotojams, išskyrus na-mams elektros naudotojams pranešimą kuriuo nustatoma Office of War Utilities rekomendacijos tau-pymui, kiek tas liečia jų ypatingą operavimą.

Si kompanija praneš rezidenci-niams elektros naudotojams apie šį taupymo programą eile skelbimų laikraščiuose, kurie bus pradėdami spausdinti su Rugsėjo 15, nuo kada tas programą ineina galion.

"Dirvos" Redakcija priima ir talpina pranešimus apie vietinį Lietuvos judėjimą, draugijų susirinkimus, nemokamai. Pranešimai reikia priduoti arba pastu prisiųsti ne vėliau antradienio popiečio.

PASTU prenumeratą galima siųsti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišką \$2 su pilnu savo adresu.

GAISRUOSE ŽUSTA PO 5,000

Ugnis yra iš senų senovės žmonijos namų tarnas, bet ir po šiai dienai ugnis yra kenksminga ir negalima pasitikėti.

Štai apskaičiuota kad kiekvieną metų šioje šalyje namų gaisruose žusta po apie 5,000 vyrų, moterų ir vaikų.

Ugnis atima gyvastis ir mažų vaikų, ne tik suaugusių, nes beveik trečdalis nuo ugnies žuvusių yra kūdikių mažiau keturių metų amžiaus.

Ziemos meto du mėnesiai — Sausio ir Vasario — yra baisiausi mėnesiai.

Lengviausia išvengti gaisro namuose yra laikant degtukus saugiai kad nepatektų į vaikų rankas. Neleisti vaikams žaisti prie atviros ugnies. Užtvirti namuose atvirą ugnį jeigu tokia kurinama.

Daugybė vaikų miršta nuo nusiplikimo vandeniui virtuvėje. Neleisti mažus vaikučius į virtuvę kur gaminama valgiai ar verdama vanduo ar kas kitas puoduose.

Buna ir kitokių ugnies nelaimių nuo kurių žusta ir suaugusieji, per neatsargumą su ugnimi.

Dirva dabar yra pigiausias darbininko liuoslaikio draugas; platinkit ją tarp savų.

Kiska Sala, kurią U. S. Atsiėmė nuo Japonų

Sala Kiska, viena iš toliausia atsiėmusių salų nuo Amerikos į Pacifiką, ir visai arti Japonijos. Ją Japonai užgrobė karo pradžioje, sutramdymui Amerikiečiams į Japoniją ir pasidarymui sau stovyklos Amerikai bombarduoti. Amerikiečiai ją pradėjo bombarduoti, ir pagaliau atsiėmė prieš keliolika dienų. Japonai sakoma ten turėjo apie 10,000 kareivių, bet pabėgo iki vienam, norėdami išlikti gyvi. Kai Amerikiečiai po bombardavimų ten apsižvalgė, Japonų jau nebuvo.

IS BUENOS AIRES, ARGENTINOS

ATRĖMĖ SOVIETŲ PROPAGANDĄ. Dr. K. Grauzinis, Lietuvos Atstovas Argentinoje, tiksliai atrėmė sovietų propagandos išsišokimą vietos spaudoje. Jis per dienraštį La Nación išdėstė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių poziciją taip:

Sio pasaulinio karo nekalto mis aukomis tapo trys mažos pažangios valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija. Jų nelaimių priežastis glūdi jų geografinėje padėtyje. Kai karo pradžioje Vokietija bendradarbiavo su Rusija, tas valstibės ji atidavė Sovietų įtakai. Tuomet Raudonoji Armija galėjo be jokios rizikos okupuoti tuos

kraštus ir prijungti prie Sovietų Sąjungos. Vėliau užpuolus Rusiją, Vokietija okupavo tas valstybes, bet neleido joms atsisistatyti, o sudarė iš jų "Ostlandą".

Del šių kraštų tebeina rungtynės tarp abiejų okupantų, kurie abu pretenduoja turį Pabalties gyventojų pritarimą.

Štai prieš kurį laiką teko skaityti kai kuriuose Buenos Aires laikraščiuose keistą naujieną apie tai kad ryšium su trijų metų sukaustuviu nuo šių kraštų prijungimo prie Sovietų Sąjungos tų kraštų VYRIAUSYBES susirinkusios Maskvoje ir pareiškusios savo "prisidėjimą prie Rusijos".

Tikrėnybėje gi Maskvoj jokiu Pabaltijo valstybių vyriausybė nėra. Jas Maskva jau 1940 metais likvidavo ir jų narius ištrėmė į Rusijos koncentracijos stovyklas. Maskvoje yra tik keli pačių bolševikų paskirti komisarai Pabaltijo kraštams, kuriuos tų kraštų gyventojai laiko išdavikais. Tai tik tie komisarai reiškia savo prisidėjimą prie Rusijos.

Pabaltijo kraštų gyventojams lygiai neprimtinas yra Sovietų "rojus" kaip ir nazių "Neuordnung". Nei iš bolševikų, nei iš nazių jokios laisvės jie nelaukia ir atmeta jų teorijas ir pretenzijas į savo kraštus.

Pabaltijo tautos laukia Amerikos, Didžiosios Britanijos ir kitų Suvienytų Tautų laimėjimo ir Atlanto Čarterio pažadų realizavimo, pagal kuriuos visos valstybės, taigi ir Pabaltijo kraštai, turi būti atstatyti.

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

Kareivis Stasys Jankauskas, Feliko ir Onos Jankauskų sūnus, lankėsi pas savo tėvus Akrono, Atlankė taipgi savo visus draugus. Trumpai paviešėjęs išvažiavo atgal į tarnystę.

A. Rudis su savo žmona lankėsi pas J. Noreikus jų ukėje, palei Medina, Ohio. Noreikai yra buvęs Akroniečiai, geri Lietuvos patriotai, ilgamečiai Dirvos skaitytojai; jų ukis gerai vedamas, turi modernius ukio įrengimus. Malonu buvo p. Rudžiams juos atlankyti ir gražiai pasisvečiuoti.

Vladas Vasiliauskas pardavė savo namą, o savo sergancią žmoną išleido į Arizoną gydytis. Kalnas.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytono
1302 Lamar St. Dayton, O.

ALGIMANTAS

(Pabaiga nuo 5-to pusl.)

— Jeigu kokios, duok žinią kur esi, kiek galėsiu gelbėsiu, — pridėjo Erdvilas. — Lauksiu aš žinios Alytuje.

— Dėkui! — padėjo Virpša ir po valandėlei du raitu vyrų nežiurint nakties išėjo iš Dainavos.

Palydėjo juos tik tai vienas Erdvilas.

— Išsisuks! — manė jis apie Virpšą. — Ten jodamas sakys kad joja į pulką pristoti; iš ten bėgdamas taipgi išgalvos ką nors....

Po valandėlei vienok turėjo Erdvilas sumanyti ką nors naujo, nes išokęs į žirgų tvartą pabalnojo savo žirgą ir pasileido paskui Virpšą ir Radušį.

Nemažai tie nusistebėjo ir nusiminė patėmiję besivejantį paskui juos vyrą.

— O kad tave bala! — užpurijo Virpša. — Aš net kruptelėjau, pamatęs besivejantį raitelį, taip ir maniau kad Aršusis sumanė kokią nors kliūtį ir neleis musų.

— Nieko Aršusis nežino, — atvertė Erdvilas. — Tik tai matai, man čia likus butų nuobodu. Tai aš sumaniau keliauti su jumis. Ak kur prasismelksite dvieje ten prasismelksime ir triese....

— Apie tai, širduze, nei manyte nemanyk, — atvertė Virpša. — Mes jojam vistiek ką aitvarui į nasrus. Tau nėra ko kišti galvos be reikalo ir pražutį.

— Kodel gi judu galit kišti? — paklausė Erdvilas.

— Mudu kitas dalykas. Tu gerai žinai jog ne sykį ir mane ir Radušį užstojo Ivonas ir bėdėse ir nelaimėse. Dabar jis šaukiasi mudviejų pagalbos, prisimindamas mano pasižadėjimą jam atlyginti.

— Na tai nieko nekenkia tam kad ir aš ten bučiau, — atstangiai kalbėjo Erdvilas.

— Taigi matai kad kenkia. Ivonas įsakniai pranešė kad butume tik tai dvieje.

Užsimastė Erdvilas. Jis gerai žinojo jog Ivonas nieko be reikalo nedaro ir nesako. Jeigu jisai įsakė kad butų tik tai dvieje tai turbūt jisai įsakė ne be reikalo, turbūt taip geriau.

Tik tai ar žinąs, ir liktis man labai nesinori, — atsakė Erdvilas, pamąstęs. — Bus čia nuobodu. Išsilgsiu aš judviejų labai.... Ir dar nežinia kur dingsit gręžę. Jeigu aš žinočiau kad judviem sugręžus mes vėl visi kruvoje gyvensim tai rodo smagiau būtų laukti ir liktis čia.

— Apie tai ir nesirupink labai, — atvertė dabar Radušis. — Kaip tik sugręšim tai aš ir atjosiu į Alytų. Tik tai žiūrėk tu ten lauk musų. Viliok ir Domeiką ten joti.

— Gerai! O jeigu negalėsit atjoti į Alytų? — užklausė Erdvilas.

— Na tai duosim tau žinią kur esam ir tu pas mus atjosi, — atvertė Virpša.

— Ot, taip tai gerai! — sutiko Erdvilas. — Dabar aš žinau nors kur man jūsu laukti, kad po sugręžimui tikrai pasimatytume.

Vyrų vėl persiskyrė. Erdvilas pasuko namon. Radušis gi ir Virpša nuėjo savo keliu į pietų šalį.

— Geras tai vyras, bet keistas truputį, — patėmijo Radušis apie Erdvilą.

MARGUČIO DAINOS

Pasiskubinkit įsigyti šią mažą, kišeninę "MARGUČIO"-VANAGAČIO dainų knygelę — tai yra trečia Dainų knygelė, naujauš, gražių dainų rinkinys, nekurios jų su gaidomis. Iš šios knygelės galėsit išmokti pasidainuoti sau visas mėgiamiausias Vanagačio dainas, kurių gaidas mokat, o žodžių pilnai nežinot. Apie 40 dainų —

KAINA TIK 25c.

Reikalaukit "Dirvoje"

Dirva metui vis \$2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už \$2.00 visam metui tiems kurie atnaujiną savo prenumeratą ne vėluodami, kaip tik pasibaigia, ir tiems kurie dabar naujai užsirašo. Del karo meto visko pabrangimo, laikraščio leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi buti jums prieinama kaina. Ap-sirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku, palengvinsit jai eiti.

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykit jiems Dirvą už \$2.00, arba pakalbinkit, lai patys užsirašo šį įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už \$2.00 visam 1943 metui.

(Įdėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

— O kame gi tu matai keistumą? — paklausė Virpša.

— Ugi ir šitame jo prisirišime prie musų.

— Jokio čia keistumo! Žmogus jo amžiuje, ir jo padėjime, sutikęs vyrą prie vyro prisiriša ir tampa jo draugu. Suti-kęs savo kelyje merga, į ją įsimyli ir tam-pa jos vyrą. Toks jau amžius!

Ot, sekdamas šita sutartį, Virpša, lai-mingai pargrįžęs su Algimantu į Lietu-vą, pirmiausia davė žinią į Alytų ir Erdvilui ir Domeikai, kad jiedu keliautų pas Algimantą į Kirsnos pili. Tokiu būdu vi-si keturi draugai atsirado vienoje vietoje.

Seka: ŽUSTA ARŠIOJO GALYBĖ.

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galit tikė-tis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais au-dimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambi raidė. Apsakoma pa-saulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tę-sėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Ru-sijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmo-nija gyveno, kariavo nuo pat prieš-istori-nių laikų, per visus amžius iki musų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykit prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalaukit Dirvoje
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

MIKALDOS

Karalienės Sabbos
PRANAŠYSTES

Kaina su prisiuntimu 30c.

Idomos pranašystės senovės laikų Sabbos valstybės karalienės Mikaldos. Tų knyge-lių jau vėl galima gauti, ir visai pigiai. Su prisiuntimu tik 30c. Galit prisiųsti pašto ženkleliais. (Vietiniams po 25c.)

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.25

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisiuntimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimininkė turi ru-pesnio ir vargo su gaminiu valgių, priva-lo įsigyti šią naudingą knygą. KAINA \$1.

Reikalaukit "Dirvoje"
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

IT'S HIS TURN TO TALK

Tarp 7 ir 10 valandos vakare

beveik vienatinė proga jam

pasikalbėti Long Distance...

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
Back the Attack with War Bonds

Mes suteikiame vielas — bet kada jūs naudojate jas, nėra gali-mybės jam kalbėtis.

Ar jūs norėtumet kad jūsų be-reikalingas kalbėjimas telefonu sutrukdytų jam pasikalbėti su saviškiais namuose?

Bandykit nenaudoti Long Dis-tance vielas tarp 7 ir 10 valandos vakare. Duokit kareiviams ir ju-reiviams naudotis vielmomis.

Tai veik vienatinė jiems proga.

KAIP PHILADELPHIJOS LIETUVIAI RĖMĖ PIRMĄ LIETUVIŲ SKRIDIMĄ PER ATLANTIKĄ LIETUVON

Rašo Zigmas Jankauskas.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

"ŠI SAVO SKRIDIMĄ AUKAUJAME TAU, JAUNOJI LIETUVA"

(Dariaus ir Girėno Testamento)

Lietuvių Tauta laukia iš savo sunų ir drąsesnių žygių. Butinai reikia ir jos sunams prisidėti prie bendrojo darbo: Tirti dar mažai žinomas žemių Atlantiko Vandenyno ir oro sroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones pritaikinti kasdieniniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais kada oras stengiamasi panaudoti žmonių reikalus, laikome sau už pareigą Tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

Jaunoji Lietuva! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės šį pasirinktą uždavinį įvykdyti. Musų pasisekimas tegu sustiprins Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo įiegomis ir gabumais! Bet jei Neptūnas ar galingasis Audrų Perkūnas mums būtų rūstus — pastos mums kelių į Tavo kraštą ir pašauktų Lietuvą pas save, tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir iš naujo pasirengti Tavo pastangomis, pasiryžimu, kad nekviestų Tavęs į Didįjį Teismą.

Lituanicos laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sunų ir dukterų dvasią ir įkvėpia jiems naujiems žygiams ir pasiryžimams! Lituanicos pralaimėjimas ir nugalėjimas i Atlantiko Vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų Lietuvos atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotais Lietuvių butinai įveiktų klastingąjį Atlantiką Tėvynės Lietuvos garbei! Tai gi šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos!

Lakunas Kapitonas
STEPONAS DARIUS
Lakunas STASYS GIRĖNAS

Gegužės 14, 1933, kokia svarbi ir istoriška Philadelphia Lietuvos dienai! Pirmutiniai Lietuviai lakunai pasirengę oru pasiekti Lietuvą, musų tėvų žeme! Tą bandymą jie darysiai palikdami net savo testamentą. Tai buta pirmas Lietuvos istorijoje iki šiol nežinomas ir negirdėtas atsitikimas. Kas galėjo tikėtis kad 25 metai atgal jauni Lietuviai atveitai pasiekę laivų Laisvės Stovylos uostą šiame krašte, išaugę į vyrus ir kovodami už gyvenimą šioje didžiojo Kolumbo žemėje, po tam tikro laiko galės gyryti oru į savo gimtinę kraštą, dabar jau laisvą ir nepriklausomą Lietuvą? Jie, nei jų tėvai, nei kiti apie tai nei sapnuose to realizavimui negalėjo sapnuoti. Bet dabar ta diena artinasi.

Gegužės 14-ta — jaunystės ir gražaus pavasario smagumų, linksmybės ir gyvybės mėnesio diena. Tą mėnesį visa gyvija veisiasi ir nori gyventi ir gyvenimu džiaugtis, — tai šie du Lietuviai drąsiai rengiasi savo gyvybę rizikuoti visų Lietuvos — savo tautos — garbei. Kokis pasiaukojimas savo atgimimui, jaunei Tėvynei!

"ATSKRENDAM!"

Nustatytu laiku, 11 valandą ryto, Central Airporte, Camden, N. J., musų garbingi vyrai savo lėktuvu nusileidžia iš aukštumų. Čia jų laukus Priėmimo Komisija juos pasitinka, priima, pasveikina. Seka trumpi pasikalbėjimai. Angliškos spaudos atstovai juos klausinėja, fotografuoja.

Kitoje vietoje, Vytauto Parke, už kokių 30 Angliškių malūnų, keli tukstančiai Lietuvos laukia šių garbingų svečių. Šiuo kartu skraidimui ir nusi-

leidimui lauko negavus, musų Lietuvos arai atskrenda į William Penn aerodromą, Philadelphia, penkių mailių atstume nuo pikniko lauko; iš ten autu atvažiuoja į Vytauto Parką. Pribuvus ir ištyrus nusileidimui lauko vietą, jie atrado kad žemė nėra pakankamai sausa ir permažai vietos. Nusprendė pertaisyti savo orlaivio tolimam skridimui nerizikuoti čia nusileisti. Juos piknikiečiai kaip ir pereiną metą, apspito sveikinti, kalbinti. Lakunai susimaišė su piknikiečiais, ir taip praleido su Philadelphiais Lietuviais smagiai paskutinį sykį pasimatymo su jais dieną.

Nuo 6 valandos vakare, programos vedėjas, J. V. Grinius, pasakė įžanginę kalbą, oficialiai perstatydamas lakunus susisipietusiai žmonių miniai. Čia jiems piknikiečiai gausingai nuėjo. Graudingas atsisveikinimo kalbams lakunams pasakė M. Mankelevičius, Z. Jankauskas ir A. Tvaranavičius. Darius ir Girėnas nuo savęs atsisveikindami piknikiečius giliai dėkojo už širdingą vaišingumą ir suteiktą jiems piniginę pagalbą skridimo reikalams. Paskutiniai atsisveikinimo žodžiai ir pasimatymas su lakunais ištraukė susirinkusiems asarą... Nors lakunai reikšė vilties neužilgo vėl pasimatyti, bet leidžiantis tokiu ilgon ir pavojingon kelionėn Lietuvos širdys buvo neramos.

Po 8-tos valandos vakaro, gražus Gegužės mėnesio vakaras baigėsi ir gegužinė priėjo galo. Musų lakunai nuvyko į Wm. Penn aerodromą, sėdėjo į Lituanicą, persikrėdo virš Vytauto Parko paskutinį kartą, ir pasileido tiesio oro linija New Yorko linkui. Trumpeje akyvaizdoje jie dingo iš musų akių skaisaus dangaus mėlynėje... Ir nuo to laiko mes jų gyvų daugiau nematėme... Iš šio parengimo lakunai gavo \$295.85.

ATIDĖLIJIMAS SKRIDIMO DEL NEPALANKAUS ORO. LIETUVIŲ NERIMAS. IŠSKRIDIMAS. LIUDNOS ŽINIOS

Dariaus ir Girėno išskridimo laiko nors negalima buvo nustatyti, tačiau kaip jau buvo skelbiama, jie turėjo iškristi apie pabaigą Gegužės, kada naktys visai sutrumpėja. Šis praėjo. Prasidėjo Birželio ir tas praėjo, bet lakunai kaip neišskrenda taip neišskrenda. Žmonės laukė nekantriai ir jų pagaliau pradėjo įvairiais apšnekėjimais lakunus neigti, leista gandai apie abejingą lakunų kompetentiškumą tokiame žygyje. Blogos valios asmenys pradėjo leisti nepalankius gaudus kad jie kaip lakunai tolimam skridimui netinka, kad jie tik pasipinigavo iš lengvatikių žmonių ir kur tai dingo...

Skridimo atidėliojimą su prato ir žinojo tie kurie buvo arčiau susipažinę su lakunais. Jie ir laukė tos valandos kada musų oro riteriai pakils su Lituanica į Kauną, bet jie laukė kantriai ir ramiai.

Atėjo ir Liepos mėnuo. Neaiškios žinios karts nuo karto papildavo kad Darius ir Girėnas jau visai pasirengę iškristi bent kurią dieną. Visi įėjo ko žinių, klausinėjo vieni kitus: kada? Niekas negalėjo pasakyti. Sveikiausias atsakymas ką galima buvo girdėti, tai "Turėk daugiau pakankamą, supratimo, ir lukėk. Užgirsi."

Štai atėjo Liepos 15, 1933 metų. Netikėtai žinios pasirodė Angliškoje spaudoje kad — "Du Lietuviai Lakunai išskrido per Atlantiką iš New Yorko į Kauną vieną valandą pasikiau Amerikietį lakuną Wiley

Post". Šis faktas užmušė visas abejones tarpe Lietuvos. Juose užsėdė džiaugsmas ir pasididžiavimas. Dabar linkėta tik kad jie laimingai pasiektų savo tikslo.

Džiaugsmo ir sykiu baimės apimti Lietuviai, visi seka laikraščių žinias ir radio pranešimus — laukia žinių apie lakunų kelionę. Neapsakytas nekantrumas ir nervų įtempimas, geismas žinoti kur ir kaip sekasi musų oro karžygiams.

Kada jau turėjo būti perskridę, pranešimai dar vis tik buvo migloti, neaiškūs. Kartais praneša kad vienas ar kitas plaukiantis laivas jūroje pastebėjo orlaivį, bet nežinia kokis. Kitos žinios skelbia kad Lituanica buvo matoma skrendant pro Anglijos sausumą, šiaurę linkui. Taip visą laiką neaiškumai ir miglotos žinios torturavo kankino Lietuvos likusius Amerikoje, iki nepasiekė pati baisioji žinia apie jų tragediją.

Liepos 17, Angliška spauda ant pirmutinių puslapių juodomis raidėmis praneša kad Darius ir Girėnas, du Lietuviai lakunai, kurie išskrido iš New Yorko į Kauną, sutiko tragiską mirtį Vokietijoje, prie Soldino, netoli slenkščio savo tėvynės.

Ši žinia sukūrė kiekvieną Lietuvį ir Lietuvę, seną ir jauną, iki giliausių sielgraužių. — Baisi naujiena.

Ši liudna žinia pasiekė visus sluoksnius ir visas Lietuvos bakažes. Visi Lietuviai šird-peršos apimti liudėjo tų narsių lakunų. Giliai sujaudinti liko ir tie kurie abejotina žiūrėjo į visą šį darbą — Dariaus ir Girėno kompetentiškumą ir pasišventimą. Juos apvėrė visi, o atmintyje jie paliko ne užmirštini, neišdildomi, kaip tas Egipto Sfinksas per tukstančius metus!

(Bus daugiau)

Vienas Dievas yra Istatymų Davėjas— Ne Žmogus

Jokubo 4:12.

Ka bibliją mokina, ar yra tokia viltis išsiskelbėjimui iš tos nelaimės ir netvarkos į kurią pasaulis dabar įpuolė? Ar yra kokia teisybė? Yra daug vietų šventraštyje mokinančių kad sulyg Dievo prisakymą pasaulis turi pirmą pereiti per didžiausią vargą ugnį — pirm negu žmonės gali tikėtis savo pagėdavimo geros valdžios ir ramybės ir užganėdinimo. Šita mintis yra išreikšta mūsų tekste: Agai 2:6-7, nes taip sako Dievas aukštybėje: Dar tik mažas tebus laikas ir aš sujudinsiu visas tautas bei karalystes kruvon suauksiu mano keršta ant jų išlieti, nes visas svietas bus sudegintas ugnimi Dievo keršto. Ugnis reikią anarkia. Šventame rašte Zepanijos 3:8-9 tas išsipildo: Dabar mes matom kad visas pasaulis dega ir badu miršta. Klausimas kodel Dievas taip keršina pasauliui? Atsakymas toks: kad pasaulis atmetė Dievo prisakymus ir prisiravino mirtingo žmogaus svetimus dievus garbinti. Vietoje savo Suvartoto; išsiblatino baisi saumylstė pasaulie tarp žmonių. Delto Dievas sunaikins šį reikla pasauli ir išteis savo karalystę ant žemės, kurios mes praejom per 19 šimtų metų: Ateik karalystė Tavo, buk Tavo valia kaip dangnie taip ir ant žemės. Tada bus ramybė ir užganėdinimas visame pasaulyje. Brangus draugai nerikite! Dievo mase mus karalijon Jezus Kristus.

Skelbia Mm. S. K. 1150 E. 76 St., Cleveland, Ohio. (Skelbimas)

Ką reiškia

\$ 233,000,000

Karo Reikalams?

NUMUŠTAM, sužeistam lakunui esančiam Nazių nelaisvėje, tas reiškia 500 naujų bombierių jo iš ten išlaisvinimui. ANT KAREIVIŲ LAIVO, tas sudaro iki 66 laivų naikintojų apsaugojimui nuo priešų submarinų. MARINAMS IR INFANTERIJAI, šliaužiant dumblinomis Pietų Pacifiko pelkėmis, reiškia apie 46,000 kulkosvaidžių ir milijonus eilių amunicijos. ISIVERŽIMO DALYVIAMS — ta suma nupirks 60,000,000 melmetų arba 70,000,000 Pirmos Pagalbos Tarbelių išgelbėjimui gyvasčių!

The Cuyahoga County War Finance Committee, 536 Union Commerce Building, Cleveland

BACK THE ATTACK BUY Extra WAR BONDS

IŠ LIETUVOS

•VOKIEČIŲ laikraščiai darė didžiausią reklamą iš to kad Gegužės mėnesį Lietuvoje būvę grąžinta nuosavybės 50 žmonių.

Ta proga Vokiečių generalinis komisaras Kaune surengė propagandines iškilmes, kurių metu jis įteikęs nuosavybės dokumentus 50 ukininkų ir namų savininkų. Komisaras savo kalboje vartojo tokius žodžius kaip "švenčiausių nuosavybės teisių" ir "Lietuvių tėvynės" gynimą bei panašiai. Esą, jeigu iki šiol nuosavybė negalėjusi būti grąžinta tai tik dėl "techninių priežasčių".

Tie nuosavybės grąžinimo dokumentai, tačiau, spausdinti vien tik Vokiečių kalba. Iš viso iki šiolinių Vokiečių

okupantų elgesio matyti kad šis nuosavybės grąžinimas padarytas tik propagandos tikslams.

KAUNE, Vokiečių laikraštis skelbia sėvime nepatikimą žinią, kad iš 12,000 prekybos įmonių Pabaltijo "generalinėse srityse", virš pusė jau esą grąžinta privatiniam žmonių. Bet nepaseko kam šios žinios įstaigos ar krautuvės grąžintos. Iš tolesnio aprašymo matyti kad stambioji prekyba yra išimtinai Vokiečių rankose.

KAUNE, žinomas Metropolis viešbutis ir restoranas pavestas vieniems Vokiečiams. Lietuviams nelicidžiama į jį kijos įkelti. Taip pat kiti geresnieji Lietuvos viešbutiai bei restoranai rezervuoti Vokiečiams.

Britų Karo Dirbtuvių Darbininkės Stiprinasi

Šiamė vaizde parodoma Britanijos karo dirbtuvių darbininkės kurios nušlytos į surių vandenų šaltinių madyklės sveikatai pataisyti, pragaršėjusiose Drojtwich šaltiniuose.

VOKIEČIŲ komisariato žemės ukio tarėjas Froelich parašė Kauener Zeitung straipsnį apie Lietuvos gyvulių ukį. Jis išveda kad į tą ukį reikia kreipti "daugiau dėmesio". Pasak jo, "gerinant" gyvulių ukį pasidarys neišvengiama kad gyvulių skaičius Lietuvoje turės sumazėti.

JAUTI BLOGAI?

VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU — ŠIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

Kuomet žanklūs vidurių užkietėjimai — žarnos neveiklios, kauda galva, nėra energijos — palengvinsite sau šiuo modernišku būdu — krantykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga krantoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-AMINT. Tik pakrantykite FEEN-AMINT einant gul, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakuotės. Schanti yra milijonus palengvinimas jums pagelbės vėl jautis puikiai.

10c

TAUPYK DABAR

.Taksams
.Karo
Bondsams
.Kitiems
Svarbumams

Society of Savings
PUBLIC SQUARE

Jau anksčiau buvo žinių kad Lietuvos ukininkai patys maza žina gyvulių skaičių, nes visvien iš jų neturi naudos, o tik padidina sau prievoles. Be to ukininkai neturi pakankamai darbininkų gyvuliams prižiūrėti.

Dirvą galima išsirašyti už vieną doliarį — pusei metų.

DYKAI PAGALBA NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kuno skausmus; jei sąnariai jauslus; jei užsina skausmai oro permainingumui, atariam jums bandyti ROSSE Tabes be rokesties ir obligacijų. Naudojamos tukatendų per virš dvidekims metų, gavimus greito palengvavimo skausmų Reumatizmo, Artrito, ir Neurito.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams Jeigu niekad nenaudojote ROSSE Tabes, nesam jus BANDYT juos — išbandykite musų kaitais. Pasiusime jums pilno dydžio pakele — sunaudokit 24 tabletes DYKAI. Jei neduos greito palengvavimo nuo skausmo ir bus būtis nepatenkinti pasiekimais ir to pakelto žema kaina, grąžinkite nenaudotą dalelę, ir jums nieko nekastaus. Nesiuskit pinigų, tik savo vardą ir adresą!

ROSSE Products Co., Dept. X-3
2708 W. Farwell Av. Chicago 45, Ill.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,
Popieriuotojas
Dekoratorius

Turiu pilną apdraudą tos rusies darbu kontraktoriaus.

495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Adresą ir saukite mus negu ugniačius (fare-monius). ir Apdraudos Agentura.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

VISI Į ŠIA SMAGIA PRAMOGĄ!

Viskas paruošta smagiam vakariniam "piknikui" čia pat mieste, ant Superior avenue!

Šio šeštadienio vakare, Rugsėjo 11, nuo 8 valandos vakare, pradės rinktis svečiai į p. Onos Peckaitienės sodel, 6028 Superior ave., dalyvauti Lietuvių Vaduotų Sąjungos rengiamoje pramogoje, parėmimui Lietuvos reikalų. Šio vakarėlio pelnas skiriamas Lietuvos Ministerio Londone Balučio palaikymui, kad jis galėtų ir toliau laikyti Lietuvos frontą tame pasaulinės politikos centre.

Atsilykietis kurie gavot tikėtus, o kurie negavot, gausit ten pat sodelyje, jūsų dalyvavimas bus parėmimas svarbaus reikalo.

Ižanga tik 50c. ypatai, ir bus duodama užkandžiai. Atsivežkit savo kortas, stalukus, pasikvieskit kartu savo draugus atvykti.

Kviečia visus Komisija.

Vėl Rinks Seną Geležį ir Metalą

Visoje šalyje ruošiamas kitas milžiniškas seno atliekamo metalo surinkimo vajas, kaip buvo pereinama meta. Numatyta yra surinkti 15 milijonų tonų atliekamos geležies, taigi tikimasi gauti jos ir iš jūsų namo sklepo, ar kur kitur, kur dar palikta koks geležgalys ir laikomas, nereikalingas.

Apie tą vaju bus pranešta. Tuo tarpu, šeiminiškės vis privalo atsistiminti apie atliekamus senus taikus, parduoti juos mėsinei, karo reikalingas. Reikalinga nedeginti bet taupyti atliekamas popieras, surinkant ir atiduodant popierių pirkėjams.

Gatvekaris Užmušė

Vienas iš retų atsitikimų buvo tai Rugsėjo 3, ant Cedar Hill, kur vienas gatvekaris nusukęs nuo savo bėgių užlėkė į burį žmonių laukiančių kito gatvekario. Viena moteris užmušta, kitai nukirsta koja, ir 13 kitų moterų sužeista.

Clevelandas Svarbus Aviacijos Punktas

Clevelandas numatyta bus svarbioje pozicijoje Amerikos plintančioje oro komunikacijoje po karo. Čia planuojama įsteigti centralinis punktas orlaivų linijos, iš kur aptarnaus oro paslaugas tarp šimto kitų miestų, ir iš čia skirsis 14 kitų oro linijų.

Su visais dabartiniais pagerinimais ir naujais išradimais orlaivinių kėbuloje, ką karas atnešė, po karo prasidės gausus keliaujamas orlaiviais.

●CLEVELANDE a pgyvendinta 400 Japonų atgabentų iš vakarų, kur jiems uždrausta gyventi. Jie čia gauna darbus kokius valdžia paveldi jiems duoti. Jie yra visi Amerikoje gimę Japonai.

PARSIDUODA BIZNIS

20 metų įgyvendintas, to paties savininko, delicatus, cigarų ir mokyklos reikmenų, užtikrinta \$800 savaitinių inėgu, nėra kompietijos per 4 miales aplink; parsiduos pigiai. Randasi 1668 Hayden ave. Vaziuot karu pažymėtu Euclid Hayden.

PARSIDUODA 4 ŠEIMŲ NAMAS
Randasi ant E. 53 St. prie Fleet Ave., geram stovyje. Savininko telefonas Michigan 6936, arba kreipkitės į 2949 Woodhill Rd., siuvyklon smulkesni informacijų. Galima pirkti mažu imokėjimu. Kreipkitės 9 iki 10 ryto.

TREČIA WAR LOAN PRASIDĖJO

Clevelande pradėta su dideliu subruzdumu kėlimas Trečios Karo Paskolos. Vajus oficialiai pradėta ketvirtadienį, Rugsėjo 9, tačiau jau pora dienų prieš tai prasidėjo bonų pardavėjų bruzdėjimas. Virš 110,000 vyrų ir moterų savanorių pasiryžo užpildyti Cuyahoga apskrities kvotą su kaupu.

15 milijonų dolarių Karo Paskola turi būti sukelta. Pinigai reikalingi paremti mūsų kariuomenę kurie turi būti aprūpinti reikmenimis karui laimėti. Jie deda savo gyvybes visose pasaulio dalyse, kad pavergtos tautos vėl atgautų savo laisvę. Mes turim siųsti jiems ginklus, amuniciją, maistą ir viską kas reikalinga kovoti su atkakliais priešais.

Trečia Karo Paskola tęsis tik tris savaites, nuo Rugsėjo 9 iki 30, ir jūs visi kurie dirbat ir gaunat užmokestį, turėsit sudėti Cuyahoga apskričiai nustatytą kvotą — \$230,000,000.

Ši paskola yra didžiausia kokia kada bandyta sukelti, tačiau ji bus lengva sudėti, nes: Jūs galite skolint valdžiai visus ir kiekvieną savo dolarių atliekamą nuo maisto, nes paskolinti valdžiai pinigai atneš jums didesnę nuosimtį negu laikant banke.

Perkant bonus paskubinsit baigti karą ir grąžinti savo ir kitų vaikus iš prazuties. Pagelbėsit užtikrinti Lietuvai nepriklausomybę.

7 Užmušta per Šventės

Šį metų per Darbo šventės dvi dienas visoje Ohio valstijoje trafiko nelaimėse žuvo tik 7 asmenys. Tai mažiausia negu kada nors kitados.

tos šventės dienomis trafiko nelaimėse žuvo tik 43 ir nuo kitokių nelaimių 30.

1941 metais per tą šventę žuvo 614, 1940 metais 514, o pernai žuvo apie 350.

NEGRAI VIS NEDIRBA

Clevelande randasi apie 13,000 bedarbių negrų, iš jų apie 11,000 moterų, kurios galėtų dirbti, bet negauna darbo ar nenori dirbti.

Civilinis Karo Tarnybos komitetas ruošiasi ištirti kiek Clevelande randasi galinčių dirbti žmonių. Kiek dar yra nedirbančių bet galinčių dirbti baltų žmonių, komitetas nepaspaikčia.

SERGA. Dirvos skaitytojas Juozas Maerzer, išbuves Chari-ty Ligoninėje suvirš 7 savaites, sugrįžo į savo namus, 13706 Benwood ave. Jis buvo sužeistas Liepos 4 vakare, einant iš darbo, kai ant jo užlėkė pašto trokas. Budamas ligoninėje gavo plaučių uždegimą ir vos išliko gyvas. Dabar jaučiasi gerai ir sveiksta. Jis per ilgą laiką priguli prie Dr. Vinco Kudirkos draugijos.

NORI 6 METŲ TERMINO

Ohio valstijos gubernatorius John W. Bricker, dalyvaudamas Republikonų vadų konvencijoje, Mackinac saloje, siūlo kad ateityje Amerikos prezidentas būtų renkamas tik vienam terminui, bet šešių metų ilgumo. Kadangi Roosevelt gali kandidatuoti ketvirtam terminui, tai norima ateityje apriboti kad tokių dalykų nepasikartotų.

Bricker, kiek žinoma, pats nori būti kandidatu iš Republikonų partijos.

Raudonojo Kryžiaus Narė Londone

Amerikos Raudonojo Kryžiaus narė Londone, Miss Katherine Kennedy naudojasi dviračiu susisiekimui. Ji yra dukterė buvusio Amerikos ambasadoriaus Britanijai.

MIRIMAI

ANKUDAVIČIENĖ Marė, 58 metų, nuo 3610 Burger ave., mirė Rugs. 5, laidojama 10 d. Kalvarijos kapinėse; pamaldos 10 val. ryto, Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Teodoras, du sumai, Jonas ir Kazys, abu tarnauja U. S. Armijoje. Taip pat sesuo, Mrs. A. Soloskienė. Laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubs.

DIRVA VĖL 8 PUS-LAPIŲ

Pradedant šiuo numeriu, Dirva vėl bus leidžiama 8 puslapių didumo. Kadangi atsiranda daugiau reikalų sąsryšje su Lietuvos vadavimu, Lietuvai Vaduoti Sąjungos valdyba savo posėdyje Detroito Rugsėjo 29 d., išprašė kad Dirva būtų padidinta. Nežiurint karo meto pabrangimo, ir padidinta Dirva bus duodama numeratoriams už \$2 metuose, jeigu laikraščio išleidimas neprivers pakelti kainos kada ateityje.

HIPPOTRONE

"The Sky's the Limit"

Fred Astaire vaidina viename iš puikių veikalų, RKO Radio's "The Sky's the Limit", kuris pradėtas rodyti Hippodrome Theatre trečiądienio naktį, Rugsėjo 8. Jis pirmą kartą suporuotas su Joan Leslie, ir jie du vaidina gražiai romantišką dalyką, kuris dedasi lakuno trumpu atsilankymu New Yorke.

Astaire, nors karo lakunas, nesnoridamas kad jis kas pažintų, savo atolaidų metu dvi civilinius rubus, ir susipažinęs su p-le Leslie ir ja labai įsimyli.

Veikale inaina šokiai kuriuos jie du atlieka, taipgi kelios naujos dainos. Prie jų vaidina eilė kitų gerų artistų.

5 KAMBARIAI ISSIDUODA

5 kambariai suaugusiems žmonėms, randasi arti Euclid Beach. Klauskit DIRVOJE — EN. 4486

PARSIDUODA AUTOMOBILIS

PLYMOUTH 1926 modelio, dviem durim, juodas. Galima matyt vakare apie 7 val. ir visą dieną šeštadienį. (38)
1309 E. 65th ST. (viršuje.)

PARSIDUODA NAMAS

2 seimu, dvigubi porčiai viršuje ir apačioje; furasai, 4 garažiai — 1377 E. 65th St. Viršuje tuščia. Kreiutis: JACOB TISOVIC
1366 Marquette Road

Duok žmogui šviesą — jis pats atras sau kelią — kas platina Dirvą — tas platina apsvietą.

Youth's Forum

PHONE: ENdicott 4486

6820 SUPERIOR AVE. - CLEVELAND, OHIO

MOSCOW TREATY IS FAVORED

Lithuania Would Prefer Pact of 1920 as Basis of Relations With Soviets

To the Editor of The New York Times:

Several readers of The New York Times have wished to know my attitude toward H. Rabinavicius' letter in your issue of Aug. 23. They rightly point out that the letter by the former Lithuanian Charge d'Affaires, no longer a Lithuanian citizen at present, virtually advocates a foreign protectorate for Lithuania in the future, the objectionable part of this letter being that "Lithuanians everywhere hope that Soviet Russia will restore the treaty (of Mutual Assistance)".

Indeed, notwithstanding the fact that Mr. Rabinavicius and also Nathan D. Shapiro were instrumental in discrediting Arthur Upham Pope's overly realistic argument directed against the Baltic peoples, Mr. Rabinavicius' reference, as quoted above, to the Lithuanian-Soviet Treaty of Oct. 10, 1939, the Treaty of Mutual Assistance which permitted Soviet garrisons — a modern Trojan Horse — to be stationed on Lithuanian soil, must be regarded as the expression of the personal views of the author and not the "hope of Lithuanians everywhere".

The Lithuanian nation refuses to base her future on such a treaty which was made only to be broken by the stronger party. The treaty in question belongs to the dark

period when Nazi-Soviet collaboration was in progress. It can only be compared to the Lithuanian-German "treaty" which deprived Lithuania of her only port, Klaipėda (Memel).

At present, when both Lithuania's great neighbors — Soviet Russia and Germany — are laying claim to her territory, one by enlisting her into the membership of Soviet Union, the other by making her and practical solution of the problem seems evident: The imperialistic ambitions of both contenders should be curbed and eliminated for all time. Lithuanian territory must be returned to its rightful master, the Lithuanian people.

The prestige of the Atlantic Charter among Axis-slaved nations and the might of the United Nations can accomplish that. Appeasement would be too dangerous. After the Nazis are driven out, Lithuania will prefer to base her future relations with the Soviet Union on the Moscow Treaty of July 12, 1920, by which Russia voluntarily and forever renounces all rights of sovereignty over Lithuania in favor of the Lithuanian nation. Surely the liberty-loving Soviet Union will not deny the same liberty and independence to her smaller neighbors.

P. ZADEIKIS,
Minister of Lithuania,
Washington, Aug. 31, 1943.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

SUMNER WELLES, who resigned as Under Secretary of State, will always be remembered by the Baltic peoples as one who penned a remarkably strong declaration about Soviet occupation of Lithuania, Latvia and Estonia. This occupation was, Mr. Welles said, a "predatory activity", achieved by "devious processes". He told the truth.

THERE IS MUCH discussion lately about the doings of Russia in the grand coalition of the United Nations, and in nearly all these discussions the fate of unhappy Lithuania always crops up. For instance, Drew Pearson, the columnist and radio commentator, whom the President called a liar for making charges that Secretary Hull wished to see the Russians "bled white", has also charged that the State Department has consistently refused to turn over to Russia eleven ships belonging to the Baltic countries of Estonia, Latvia, and Lithuania, which are in American ports. The State Department said that this action was in accordance with a policy laid down by Mr. Welles while Acting Secretary of State on July 23, 1940. Mr. Pearson contended that Mr. Welles was the principal friend of Soviet Russia in the State Department.

THE UNITED STATES has continued to recognize the governments of the Baltic countries since Russia invaded and annexed them. Here are the pertinent excerpts from Mr. Welles' statement of policy regarding these countries, which still governs the disposition of the eleven ships, among which one is the Lithuanian ship, "Harold Denny".

"During these past few days the devious processes whereunder the political independence and territorial integrity of the three small republics—Estonia, Latvia and Lithuania—were to be deliberately annihilated by one of their more powerful neighbors, have been rapidly drawing to their conclusion. . . . The policy of this Government is universally known. The people of the United States are opposed to predatory activities no matter whether they are carried on by the use of force or by the treat of force. They are likewise opposed to any form of intervention on the part of one State, however powerful, in the domestic concerns of any other sovereign state, however weak."

LITHUANIA also cropped up in an article by Mark Sullivan in the New York Herald Tribune, where he advises restraint of criticism during Anglo-U. S.-Soviet talks pending the expected conference. He says: "Russia wishes to hold onto three small countries she seized in 1939-1940 — Latvia, Estonia and Lithuania. Russia says she needs these three countries for safety against attack. The United States regards these countries as

IN A RECENT SPEECH, the British Ambassador to the United States, Lord Halifax, said: "American opinion about the general system of Communism has not changed, but that does not affect the desire of many thoughtful people to reach an understanding with Russia on all the many international, political and economic questions".

Lithuanian opinion is similar to American about Communism. That is why Lithuanians want none of it in Lithuania and are against the creation of a "Soviet Lithuania". The Lithuanians want to live in a free, democratic republic.

THE CONGRESSIONAL RECORD (July 5) contains a resolution adopted by Waterbury, Conn., Lithuanians, which expresses their loyalty to the United States and says: "We favor a peace wherein Lithuania will be granted the territorial integrity and the freedoms promised under the tenets of the Atlantic Charter". The resolution was inserted in the Congressional Record through the kind offices of Congressman B. J. Monkiewicz of Connecticut.

REPORTS from Lithuania tell of continuing and increasing Lithuanian resistance against the Nazis. The brutal occupants have arrested three Lithuanian Bishops and forced a number of Lithuanian priests into the army. Many of them escaped and joined the Lithuanian guerillas in the forests and swamps. The Nazi courts are working overtime.

NEW YORK LITHUANIANS have organized a special Bond Committee which aims to sell a million dollars worth of bonds during the Treasury Department's campaign for the Third War Loan. All the Lithuanian editors are on this Committee with the exception of the Communist Binba and Mizara.

IN A LETTER to his friend, the Lithuanian Minister in London, England, Mr. B. K. Balutis points

Demolitionist

A group of manufacturers who recently visited Fort Benning, Ga., were introduced to a fully equipped parachuting demolitionist — Lieut. Samuel Calhoun. Fort Benning is a parachute and infantry school. Air borne troops were credited by military authorities for much of the success of the Sicilian campaign.

out that Lithuanian Americans can greatly aid the cause of democracy and freedom for Lithuania by convincing the Anglo-Saxon world as to the righteousness of our cause and the justice of our demands. American born Lithuanians could be a great help here, both for the country of their birth and for the country of the birth of their parents.

SANDARA of Chicago announces the publication of a 50 page booklet, "A Brief Historical Sketch of Lithuania", written by the late Mr. J. J. Hertmanavicius.

WEBER'S Famous Barbecue

8521 Hough Ave. Cedar 9579

Mūsų Barbecued Mėšos ir Vištiena yra Pragarsėjusios visame mieste.

Pas mus duodamos Valgiuose naudojama tiktaia Pačios Geriausios Mėšos.

MES SPECIALIZUOJAME SEKMADIENIO PIETUMIS.

MONCRIEF FURNACE REIKMENYS

Reikalaukit Tikrų Moncrief Išdirbimo Dalių Kreipkitės į MONCRIEF Pardavėją.

The HENRY FURNACE Co. M Medina, Ohio

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalams:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street ENdicott 5025

Vyrams Rudeninės Reikmenys

VYRAMS TVIRTI MARŠKINIAI \$1.95

Vienodų ir margų spalvų, taipgi grynai balti. Geriausios rusiš Broadcloth marškiniai, nešuntančių spalvų.

Vyrams Kaklaraiščiai Paskausių gražių marginių. 65c --- 2 už \$1.25

Sport Diržai --- 79c Vyrams geros odos diržai, spalvuoti ir pamarginti.

Sweteriai --- \$1.79 Užsimaunamų stilių, įvairių paskirų spalvų, taipgi visų mielių.

DYKAI GREEN STAMPS su koku pirkinia. DYKAI Čia galite išeiti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakaraia

SKRYBĖLĖS

Lengvos skrybėlės, tinkamiausias šiam laikui; siauram juostom ir skirtingų spalvų.

Zinomos BARCLAY-KINSLEY

Milinės Skrybėlės \$5

RUDENIUI 2.95

VYRAMS IR VAIKINAMS

KELNES --- \$3.95

Didelis pasirinkimas vienodų spalvų ir įvairių šiaip audinių.

Moterims Gražios Kojinės --- 91c

Pilno didumo 42 gauge, pasipuošimui ir šiaip dėvėjimui. Visokiose mėgiamose spalvose.